

Denar vsak četrtek in
velja s poštno vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 25 din.,
po letu 12-50 din., četrta leta
30 din. Izven Jugoslavije
45 din. Naročnina se pošlje
na upravnishvo „Sloven-
ski Gospodar“ v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Liti se dopošlja do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Ro-
pisi se ne vračajo. Uprav-
ništvo sprejema naročnino,
inzerate in reklamacije.
Cene inzeratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
be primeren popust. Nežepne
reklamacije so pošiljane
prosto.
Četovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.641.
Telefon interurban št. 113.

47. številka

Maribor, dne 23. novembra 1923.

36. letnik.

Denarna žalost.

Gornja Radgona.

1. Zgodba o denarnem prihranku.

Prava nesreča se je zgodila z denarjem v okolici Gornje Radogone. Ves denar, ki je bil prihranjen pred mnogimi leti, je bil izgubljen v trenutku, ko je bil izplačan. Zgodilo se je tako: Nekdo, doma je precej daleč od trga, kraj pa še spada vseeno k tukajšnjemu okolišju, je svoj prihranek v mirnih časih skrbno shranjeval. Vložil ga je v »Sparkaso« v Radgoni, od katere nas loči sedaj nova državna meja. Denar je varčevalec zapustil ubogi osebi. Po njega smrti je dedič hitel, kakor hitro je prejel hranilno knjižico, brez odlašanja v Radgono v »Sparkaso« po podedovani denar, misleč si grede, lahko in dobro bo danes zaslužil. Ko je vzdignil denar v »Sparkasi«, so mu tam odšteli 300 K, kakor je bilo pisano v hranilni knjižici. Mož je ves začuden gledal na ponujeni denar; bile so papirnate nemško-avstrijske krone. Še le v tem trenutku se mu je v glavi zasvetilo v spoznanju: srebrnega in zlatega avstro-ogrskega denarja tu nimajo več in ga tudi ne dajo; tako torej, sedaj je pa druga. Radi prevelike izgube se je glava žalostno povesila. Ker nemškega denarja ne more rabiti doma, zahteva v »Sparkasi«, naj ga izplačajo v jugoslovanskem denarju. Uradnik pravi: »Dobro! Vaš denar je danes visoko na vrednosti. Za en dinar Vam mi damo 900 naših kron in za teh 300 K prejmete K 1.35 vašega denarja«. Mož je vzel denar in na tihem vzdihnil: Od pred leti lepega denarja sem toliko dobil, da si s to žalostjo v denarju niti zemlje ne morem kupiti in bom moral lačen ostati na cesti.

Udarec, ki je zadel tega moža v denarju, je bil pač silen. Za 300 K dobre mirovne vrednosti je prejel komaj nad eno krono v sedanjem denarju, kar odgovarja približno vrednosti prejšnjih štirih vinarjev. Da je mogel kdo v prejšnjih časih prihraniti 300 K, je moral iti v naših razmerah tristo krat na delo, prodati to ali ono vsekakor lepo živinčce, naložiti več kakor en voz pšenice, ali pa recimo, si je mogel kupiti 7500 zemelj, po osmih letih shranjevanja pa dobi za tako veliko vrednost vrnjeno tako malo, da še niti za eno zemljo ne zaleže.

2. Kazen za nemškutarje.

To je resnična zgodba, ki se je že in se še nekaterim bo zgodila. Le premnogi so preradi zaupali nemškemu denarnim zavodom in srečnega se je štel, kdor je mogel svoj denar vtakniti v nemško »Sparkaso«. Ta nemškutarija je sedaj kaznovana, zdi se, že preveč. Mnogi tržani iz Gornje Radgone, ki so bili prej z veseljem le Nemci in lačni do zadnjega časa le nemškega denarja in so še pod Jugoslavijo z njim izplačevali svoje služabnike, so izgubili s svojim denarjem, naloženim v »Sparkasi«, vse svoje v njem naloženo premoženje. Isto smolo imajo nekateri iz bližnjih vasi, ki so tudi denar raje nalagali v nemški, kakor doma v slovenski posojilnici.

3. Vrednost denarja nekdanj in — danes!

Pretrsljiva je usoda denarja, ki je ležal shranjen v nemških hranilnicah, ki so sedaj onstran meje; ga prav za prav ni več. Nekoliko bolje, a dovolj slabo je z denarjem, ki smo ga pred leti shranili v naših hranilnicah. Če mislim na izgubo premoženja, ki jo trpim zaradi spremembe v vrednosti denarja, mi je v občutkih, kakor da bi mi vlival po hrbtu vodo, ki je že preveč mrzla. Kolikor smo prej plačevali za kruh, vžigalice itd. v vinarjih, najmanj toliko nam računajo sedaj v kronah. Isto razmerje velja, naj že kaj kupiš ali prodajš. Za denar, ki ga sproti dobiš, še gre; v kaki vrednosti si denar pridobil, sorazmerno v tako vrednost ga tudi spraviš. Gorje pa, kdor je denar spravil v hranilnici pred osmimi leti in ga hoče spraviti v vrednost še le danes! Kaka vrednost je bila pred leti v 100 K! Navaden človek je mogel zanjo kupiti vsaj tri dobre obleke, okoli deset parov obuvala, že dobro obložen voz živeža v kruhu itd. Vzemi danes takrat shranjen denar in kupuj z njim. Kupil boš, — ej no, pol slabe srajce boš dobil, če jo bo hotel kdo radi kupčije trgati na dvoje, ali ene podplate, ali pa nekaj nad kilo mesa. Je, kakor bi takrat, ko si denar shranjeval, pokopal v zemlji mastnega prašiča, ki ti ga takrat ni bilo potrebno povžiti. Ležal bi ti do danes shranjen, a trohnoba iz zemlje bi ga tako razjedla, da bi danes našel gole kosti. Tako je z vrednostjo svojčasnega vložnega denarja; tako malo je je, kakor bi jo trohnoba razjedla.

4. Izguba vrednosti denarja je zadela najbolj revne sloje.

Izguba v vrednosti denarja je povečana v svojem zlu, ker zadene že itak po večini revne. Služničad in ljudje s posestvom, premajhnimi za vzdrževanje družine, si povečini trudijo prihraniti za starost kak vinar. Tak človek si pritrga pri jedi in pijači in prezeba vse življenje v slabi obleki, samo da mu ostane kak vinar

za one čase, ko ne bo mogel več delati. Vse svoje življenje si je mogel prihraniti 2—6 sto kron v ugodnem slučaju celo več; s tem si je v prejšnjih časih že nekoliko mogel pomagati. Kakršen denar pa dobi sedaj za prejšnjega, čeravno so po imenu iste krone, si more z njim pomagati za nekaj dni, potem pa je v položaju, kakor da si celo življenje ni ničesar pripravil za onemoglost v starosti. Sinovi revnejših posestnikov, ki ne morejo računati na več kakor neznatno dedščino, so iskali vsake priložnosti za delo in so zaslužek skrbno shranjevali, da bi z večjim denarjem mogli iskati boljše življenje in takoj, kolikor mogoče podpreti mlado gospodarstvo. V revnejših hišah so doma skoraj vsi rokodelci na delu, ki so naši najboljši varčevalci. S pridnim delom in skrajno varčnostjo so kmalu toliko prihranili, da so že v času svoje živitve bodisi z nakupom, bodisi z izdatnimi odplačili prevzetih dolžnosti ustanavljali dobra mlada gospodarstva in brez večjih težav primerno vzdrževali svoje družine. Seveda so varčevali že od 14. leta. Te vrste ljudje so izgubili svoje prvotne prihranke, — skupno bi ti dali lepa premoženja —, skoraj popolnoma in pri vednem zmanjševanju denarne vrednosti ne morejo ničesar več prihraniti.

5. Največje reve — otroci brez staršev.

Pozabiti ne smemo največjih revic, ki so otroci, kateri so izgubili očeta in mater v dobi približno od leta 1908—1920, če že obenem niso v tem času dorasli; reve so, četudi bogatih kmetijskih staršev. Dediči so suhega denarja, ki ni več suho zlato in srebro, ampak suhi, žalostni papir. Če je umrl samo eden od staršev in preostali oče ali mati ni stopil v nov zakon, še gre. Koliko manj je vredna sedaj prva dedščina, toliko višje bo mogla biti cenjena druga in vrednost se bo izenačila ter prišla v roke otrokom. Polovico slabše je za otroke, če je zakonski, po smrti enega stopil v drugi zakon. — Otroci prvega zakona imajo kot dedščino v kaki hranilnici naloženega nekaj denarja, ki ima strahovito »sušico«, odkar se »suši« vrednost denarja, dedščina po drugem delu staršev se jim pa tudi zelo občutno manjša radi otrok iz drugega zakona. Vsekakor najstrašnejše je, če je tem revam v zadnjem času zgoraj omenjene dobe umrl še oče ali mati, ki je že bil v drugem zakonu. Postestvo pride v tuje roke, otroci so pa reve brez staršev in premoženja. Na podedovani denar ne moremo računati. Otroci s kmetije je v prejšnjih časih navadno podedovalo 2000—6000 K. S tem denarjem je mogel ob času živitve izdatno popraviti z obveznostmi ali dolgov obremenjeno premoženje in dobro podpreti svoje mlado gospodarstvo; v sili je mogel z njim ustanoviti novo, četudi bolj skromno domovino sebi in družini. Kaj naj počne kmetijski otrok, ki ima po smrti staršev iz njih premoženja vložnih za svojčas lepih, sedaj tako zelo izsušenih šest tisočakov. Z njimi ne more uravnati niti kočarskega ali bajtarskega gospodarstva, ki ga cenijo dandanes že na več deset tisoč, kaj še le zamore s tem denarjem na stotisoči obremenjeni kmetiji, do katere ima pravico po svojem rojstvu. Sprememba v denarni vrednosti mu je ukradla pol kmetije, kar je vnebovpijoča krivica tembolj, ker sam ni mogel niti s prstom ganiti v svojo obrambo.

Strahovit je učinek zmanjšanja denarne vrednosti. Samo v Slov. gorah bode do deset tisoč ljudi v enakomernih razmerah, ki so tako udarjeni v svojem denarju. Koliko jih bode še le v vsej Sloveniji! Lepe svote so te množice prinesle v razne hranilnice, a ko sedaj denar nazaj jemljejo, dobijo svojo posodo polno, samo ko so že takoj pri dnu pene, onega, kar je nekaj vredno, je le malo spodaj — posoda je število denarja, vrednost na dnu pa denarna vrednost. Današnje denarne razmere vzamejo človeku vsako veselje do varčevanja. Dokler se ne bo denarna vrednost zboljšala in postala stalna, bi ne upal in ne hotel nikomur svetovati, naj varčuje v denarju. Le varčuj in ne zapravljaj, a denarja ne drži v žepu in ga ne devaj v hranilnice, izvzemši, če sicer nimaš kam z njim, za prihranek si raje takoj kaj kupi v blagovni vrednosti; stroje, orodje, izboljšaj gospodarstvo in stanovanje, ali nalagaj v drugem, trpežnem blagu. Kolikor bolje se s tem oskrbiš sedaj, toliko manj boš tega kupoval pozneje, več boš pa lahko shranil denarja, ki utegne biti že boljši. Denar potrebuješ samo, da z njim kupuješ, kar potrebuješ; in če sedaj boljše kupiš in več vrednosti rešiš v blagu kakor v denarju, zakaj ne bi? V slučaju nevarnosti, do boš za sedaj kupljeno blago dobil pozneje manjšo svoto denarja, nisi v zgubi, manjša svota denarja bo toliko in morda več zalega, kakor sedanje veliko število.

Teh denarnih razmer je krivo, bi človek mislil, računanje s suhimi številkami pri denarju, kakor ga najdemo pri vseh denarnih zavodih. Kolikor kdo prinese, toliko po številu dobi čez leta nazaj. Prej je to šlo, ker je bila vrednost denarja vedno ista ali se je spreminjala le za mali odstotek. Danes pa ima denar komaj stoti del prejšnje vrednosti, zategadelj si sedaj skoraj ob vso premoženje, ki si ga pred leti vložil v denarju. Na denar vložen za kratek čas se ne oziram. To za ljudstvo tako

usodepolno računanje s samimi številkami brez ozira na spreminjajočo se denarno vrednost bode gotovo so-krivo, da je prišel znaten del premoženja varčevalcev iz ljudstva v roke posameznim, nenaadoma se javljajočim bogatašem. Razni podjetniki, v prvi vrsti banke in nekateri drzni špekulanti so zgodaj za slutili ali preračunali to razmerje, so si izposodili od varčevalcev vloženi denar in za njega nakupili blago; blago so prodajali vedno v približni valutni vrednosti denarja, izposojeni denar so pa čez mesce vrnili ne v valuti, ampak le v enakem številu kron, seveda manjše vrednosti.

Računanje s številko je dosedaj še šlo; nikdo ni računel na tako trajni in globoki padec denarne vrednosti, vsak je prejel vrnjeno po številu isto vsoto in je moral biti tiho. Predvsem je trpel priprosti človek, ki ni znal prejeti za ušesa gospodarjev državnega denarja ter ni vedel dati pobude za drugačno računanje. Vprašanje je samo, kaj bo s tem računanjem, če se denar zboljša v vrednosti recimo v dveh letih za desetkrat. Bodoli hoteli izposojevalci sedanjega slabega denarja istega vrniti v enako visoki številki in v toliko zboljšani vrednosti? Za nakup večjih množin blaga si mora trgovec dandanes takoj izposoditi milijon. Prodal bo blago še le v dveh letih in takrat vrnil denar. Bo li smel trgovec pri tako zboljšujoči se denarni vrednosti računati pri prodaji tako visoko, da bo imel vrnjen cel milijon v številu, ker po številu ga bo moral, kakor se zdaj še vedno računa, vrniti, najsi je denar tudi desetkrat več vreden. Istotako bo računanje s številkami brez obzira na vrednost smrtni udarec gospodarjem, ki v sedanjem času prevzemajo posestva. Radi slabega denarja se nepremično premoženje čeni z velikansko številko, ki gre v stotisoče. Take svote more posestnik vrniti še le po letih. Bo-li mogel tak zadolžen gospodar skupaj spraviti te številke, ki za slab denar niso ravno kaj posebnega, a bodo tako grozovite za omenjeno toliko zboljšano vrednost. Takrat se bo gotovo zgodil, kar se zdaj ni. Neprijetno bodo prizadeti podjetniki in bančni krogi, ki se ne bodo pomišljali, močno pritisniti na ministra, menda onega financ, naj jim pomore s postavo, ki jih bo rešila.

6. Kdo je varčeval najbolje?

Z ozirom na varčevanje je gotovo kolikor toliko dobro storil, kdor je shranil svoje srebrne in predvsem zlate krone, za katerimi še utegne biti navsezadnje povpraševanje. Ni sicer prejel nič obresti, zato pa ni izgubil toliko na v njih naloženem premoženju, gotovo veliko, veliko manj, kakor v onem, ki je bil naložen. Vsled razmer se poraja misel, da bi bilo potrebno, da bi hranilnice upoštevale denarno vrednost, najsi bi bilo težavno, ker se ni nato mislilo o pravem času in se ni našel priu-erni trenutek. Važno bi bilo tudi, če bi imela vsaka posojilnica svoj gospodarsko zadrudni oddelek, ki bi ga vzdrževala s svojim denarjem in vodila. Ta bi mogoče mogel rešiti kolikor toliko valuto vlagateljev, ali pa bi posredoval, da bi izguba na denarni vrednosti bila poravnana s primerno blagovno vrednostjo, razpečano med množice. Premoženje ljudstva bi ostalo med množico in ne bi prišlo v taki meri v roke posameznikov.

7. Glavni krivec oškodovanja naroda glede denarja.

Da je ljudstvo tako oškodovano v denarju, je krivo vse ono, kar jemlje vrednost našemu denarju. Krivec je gospodar državnega denarja, vlada, ki ne pozna za naše razmere tako prepotrebne in koristne štedljivosti, ona štedi samo tam, kjer ni na mestu. Krivec je slabo gospodarstvo na železnica, ki ovira toliko podjetnosti, slabo gospodarstvo pri državnih podjetjih, kjer so povsod le ogromni stroški in izguba, dalje neprimerno vodstvo trgovine itd., o čemer zadostno poročajo časopisi. Med največjimi tatovi premoženja varčevalcev so — tega ne smemo pozabiti — tisti, ki so določili, da mora imeti in ima dinar vrednost štirih kron. Vzeli so našemu ljudstvu toliko, da mu je ostal le četrti del vrednosti, ki jo je imel naloženo v denarju. Niti zunanje države niso cenile tako nizko naše krone, čeravno smo takrat morali kupovati velike množine blaga, ki ga je tako manjkalo, ter še je v vojski zamrlo delo počivalo vsaj večji del. Ko bi ne bilo te grozne določitve, bi mi imeli veliko večji del svojega premoženja rešenega, dinar bi pa spretni finančniki mogli ohraniti na tedanji višini. Tako je pa dinar kljub gorostastni podpori iz našega žepa in kljub vojni odškodnini, ki jo dobiva naša država, zelo padel na vrednosti, česar menda ne bomo krivi samo mi tostran Save ozir. prečani. Može, ki so določili, ali vsaj odločilno k temu pripomogli, da moramo dati štiri svoje krone za en dinar, ki ga dobivamo, hočejo veljati za narodne. Saj jih poznamo demokrate-liberalce, od dr. Ku-kovca do dr. Zerjava. Človek, ki se bori za pravice ljudstva, skrbi a njega izobrazbo in blagostanje, je res na-roden. A, če človek, postavljen od volilcev na odločilna mesta, upa tako udariti po narodovem premoženju, ka-kor se je zgodilo z omenjeno, denar zadevajočo naredbo, je vse drugo prej, kakor naroden. Slep je tudi oni del naroda, ki ob volitvah voli stranko, ki ima te moze za

voditelje. Tej stranki bi naj obrnili hrbet vsaj tisti, ki so v preteklosti varčevali, da bi mogli v prihodnosti od prihrankov živeti, a morajo sedaj občutiti, da je po pravici večja žalost v njih srcih, kakor vrednost prihranjenega denarja v njih roki.

Češki glas o ministru Pucelju.

Minister Pucelj je potoval v Prago. To še ni nobena nesreča; saj je mož navajen potovati, kamor ga vleče srce, želodec in žep. Poleg praškega šampanjca, takole v prijetni družbi, se je že marsikomu odvezal jezik. Pa bi se Pucelju ne! Posebno če ga od vseh strani odkladajo — kakor bi klofute delili — z visokoletečimi ekscelencami, kar se mu ni godilo niti takrat, ko je v svojih mesarskih kupčijah plačeval za likof vinskimi bratcem v zakajenih zakotnih gostilnah. Udaril je parkrat s svojo mesarsko pestjo po mizi, da so zažvenketali kozarci, položil bahato predse z isposojenim denarjem napojeno listnico, zarobantil prostaško in s hripavim glasom začel: Kaj nam pa morejo Da tega še ni pozabil, je dokazal zadnjič v Celju, v svojem lajbžurnalu pa šestkrat.

Tako nekako je bilo tudi v Pragi na raznih banketih in zabavah; seveda brez cvička. Kdo bi neki pil to dolensko kislico! Šampanjca za ministra, pr ali pa denar nazaj! Mi smo mi, ki lonce furamo po Velikih Laščah, po Pragi pa — opice! In prisedel je h gospodu ministru lepo oblečen človek, pomežiknil z desnim očesom, potegnil iz žepa papir, ga pomembno pomencal med prsti in — ekscelenca sem, ekscelenca tja. Mesarjeva pardon, ministrova kuštrova glava se je zatresla, gube na čelu so se napele in samo hipen osmeh krog usten je izdal notranje zadovoljstvo, sicer pa je lice postalo važno in dostojanstveno. V hipu je pozabil na svojo mesarsko obrt. Nič več ni bilo v njem kasapina. Važno in resno so prehajale ministrove besede na časnikarjev papir, kakor so bile izgovorjene. Minister je govoril:

«Jaz, veste, sem v Jugoslaviji temelj države, vsaj z menoj se bavi več ljudi, kakor pa s tistimi 80 odstotki, ki jih jaz, mesar, ne mesar, minister imenujem kmete, kajti na njihov račun sem vogelni kamen bodočega blagostanja in bogastva države. Dolgove v Ljudski posojilnici sem poplačal, da me klerikalci ne bi rubili. Kot najvišja inštanca sem jaz tisti mož, ki s trdo roko vodim svoj resor v težavnih povojnih razmerah in v zapletenih vprašanjih notranje politike, zasledujoč pri tem edini cilj, da se mesarjem, prekupčevalcem, mešetarjem in verižnikom z živino zagotovi dostojna «zarada». Ni to lahka naloga in samo možu, kakor sem jaz, ki imam neizčrpljivo energijo, ki je mesarju pri odiranju nujno potrebna in nedostopna vplivu tožčega mukanja, je mogel Pašič zaradi svojega trgovsko nadarjenega sina poveriti to težko nalogo. Prestar nisem, imam še le 45 let in privlačim ne samo Vašo pozornost s svojo lepoto in ministrsko listnico, marveč tudi nežni spol z živahnostjo svojega temperamenta. Moja bistra glava ima amerikalne misli: zaslužek. Vi bi skoraj rekli, da sem kmet, ampak kmet je prepošten. Od zore do trde noči se poti kmet za ljubi kruhek. Ha, jaz že nisem tak norec. Sem faliran študent in samouk. — Imam v Vel. Laščah dvajsethektarsko posestvo, ki je bilo zadolženo do zadnjega repa. Zdaj je posestvo čisto brez dolga, polno živine, vse prenovljeno in še hčerki sem izplačal milijonsko doto in svojega zeta sem spravil na prvo mesto izza mene s krasnimi dohodki. Vidite, tako gospodarim jaz, o čegar ženi govore zlobni jeziki, da ne zna kupčevati z 20.000 prašiči. Jaz ne znam vihteti samo mesarico, ampak tudi s peresom, z uma svitlim mečem. Sem spreten pisatelj. Pomislite, 30 knjig sem napisal, ki so bile povečini priobčene v najuglednejšem slovenskem leposlovnem listu «Ljubljanski Zvon». To sem pustil, preslabo plačajo. Posvetil sem se politiki. Najprej sem bil liberalci in podpredsednik liberalne stranke, ki je morala nekoga imeti, da zapelja kmetom piha na srce. Leta 1911 sem pri volitvah v lunajski parlament kandidiral s pomočjo klerikalcev. Nisem kmet, takrat pa niti samostojen nisem bil. Fant, korajža velja, sem dejal, kakor žid, če ga pri vratih ven vržeš, pa pri oknu noter pride. Postavil sem se na čelo liberalnih podeželskih birtov in mesarjev. Ker so me liberalci, ki vsaj od gnoja nimajo umazanih rok in ne željev na dlani, kakršne sem imel jaz od mesarice, potiskali naprej, sem postal izboren organizator, znamenit govornik in silno spreten politik. Saj Vi mi verjamete na besedo, pri nas noben živ krst o tem nič ne ve, o čemer pa sem jaz trdno prepričan. Tem mojim lastnostim se imam zahvaliti, jaz in moji kimovci, ki sem jih spravil kot poslance h kruhu, da lažje barantajo in delajo kupčije na račun volivske neumnosti, s katero sem dosegel občo pozornost vzbujajoče uspehe in čeprav imamo samo osem glasov, smo v parlamentu dosegli «kanceljarski» — na papirju. Svojo politično spretnost sem pokazal jaz, Pucelj iz Vel. Lašč, najlepše pri nedavni razpravi o ameriskem posojilu. Ja, dolarčki! Hm, brez cvenka ni penkal S svojim nastopom sem zagotovil, da se bo moja železnica gradila že prihodni teden. Ta železnica bo spojila moje praktično slovenstvo z mirnim pristanom ob zatonu mojega, z zlatom ožarjenega ministrskega solnca, če ne bo — dežja. Če ne drugače, me bo edina slovenska pot vodila do morja preko laškega Trsta v Ameriko.

Ja, Amerikal Ali veste odkod so moje značilnosti amerikanizma, ki karakterizirajo mojo mesarsko osebnost? To so posledice mojega dveletnega bivanja v Ameriki, ki je močno vplivalo na razvoj mojih mesarskih sposobnosti. Tam, pri «Amerikanskem Slovincu», kjer sem s škarjami plankal liste iz domovine, sem postal

slovenski Amerikanec. Tu je nikla moja globoka ljubezen za dolarčke, za katere je trumoma bežalo bedno slovensko ljudstvo v desetisočih iz (?) avstrijskega jarma v svobodno Zjedinjene države, kjer se svobodno razvija tudi manj vreden človek od mene. Tam sem se naučil ministrirati in sokolirati, kakor je bolj kazalo. Ker so bili slovenski delavci v Ameriki zame «pregnani folk», sem javno nastopal v češko-ameriški družbi. Od tega časa se jako zanimam za češko pivo in «hezke holky milovat». V tem oziru delujem z velikim razumevanjem za poglobitev stikov Zato sem, toda ne na svoje (Bog varil), marveč za državne stroške, organiziral izlet 400 takih, ki meni slavo pojo, v Prago na razstavo. Kakor rečeno, sem dober prijatelj Vašega piva. Zato bodete Vi nam pošiljali Vaše pivo; saj pili ga bomo samo mi, ki zmoredemo Moj in mene vreden rojak Skalický, ki se tudi razume na «zarado», bo Vam pošiljal pa vino. Vidite torej, da sem Vaš prijatelj: pri pivu bodete dobro zaslužili in pili naše vino po nizki ceni; saj je že zdaj mošt po 4 naše krome. Preko mej moje zaplankane njive v Vel. Laščah je znano nesebično in požrtovalno moje delo za narod (zadovoljno se je potrepil gospod minister po rejenem sodčku pod telovnikom), pri nas me pa iz same nizkotne zavisti obliivajo klerikalni listi z najbolj verjetnimi trditvami. Le naj, saj dolgo ne bodo; kadar mi bo Pašič pokazal vrata, bom jaz njim pa — fige».

Oznožil se je ekscelenca, pardon, prevashodstvo gospod minister obrisal si pot s čela, izpraznil kozarec šampanjca, kolik ojih je že bilo, se ne ve, ter ga treščil, kakor je nekda videl delati častnike, ko je bil še oficirsdiner, v zid, da so se črepinje razletele na tisoč koscev.

Češki časnikar je pobral pisane in popisane papirje na mizi, se globoko priklonil ter odšel.

Drugi dan je «Venkov», glasilo praških mestnih «kmetov» in podeželskih veleposestnikov prineslo prekrasen slavospev ministru Pucelju, svojemu liberalnemu tovarišu. Mi prinašamo ta slavospev po originalnih zapiskih, katere je naš praški kolega znatno potvoril resnici — na škodo.

KMETSKE ZVEZE CELJSKEGA OKROŽJA! 3. DECEMBRA

imejte povsod občne zборе,

kakor smo vas opozorili v zadnji okrožnici! Do tedaj naberite člane za leto 1923 in poberite naročnino 1 din.

Meseca decembra se vršijo po vseh okrajih okrajnih okrajnih sestanki Kmetске Zveze. Načelniki, ozir. tajniki krajevnih KZ bodo na njih poročali o letošnjem delovanju. Skrbite, da boste na njih tudi lahko poročali o občnem zboru 3. decembra! — Tajništvo SLS v Celju.

Županska zveza.

Na zadnjem občnem zboru Županske zveze je bilo sklenjeno, da se opozore županstva še enkrat na poglavito nalogo, ki jo imajo v izvrševanju lastnega delokroga, to je: občinskega gospodarstva. A to je mogoče le na temelju pravilnega in rednega proračuna.

Ker se je izrečeno želelo, naj se pojasnijo dopustne meje, do katerih so mogoče občinske doklade in samostalne naklade, storimo to zopet, četudi imajo županstva vsa potrebna navodila že v uradnih okrožnicah. Opozorjamo tudi na naš zadnji članek v oktoberski (8. števil.) «Občinske uprave» — priloge 9. števil. «Domoljuba».

Formalno stran glede pravilnosti proračunov in prilog, ki so potrebne, določa okrožnica pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelka za notranje zadeve, z dne 30. septembra 1922, števil. 35.779. To okrožnico so prejela vsa županstva potom okrajnih glavarstev.

Glede občinskih davščin, ki se lahko pobirajo, velja slej ko prej in nespremenjeno sledeče:

1. Občinske doklade na direktne davke so neomejene višine. Sklenjeno se lahko v oni izmeri, ki je potrebna, da se pokrijejo vse v proračunu izkazane in od občinskega odbora potrjene občinske, šolske in druge potrebe, v kolikor ne zadoščajo za to dohodki iz lastnih virov občine (podjetij, naprav, zemljišč i. dr.).

2. Da bodo doklade na direktne davke čim nižje in ne bodo obremenjevale preveč revnih slojev in davkoplačevalcev, se priporočajo občinske doklade na državno užitino (trošarino) od vina in vinskega mošta. Ta doklada pa je omejena v toliko, da je treba za pobiranje nad 80 odstotne doklade posebne pritrditve delegacije ministrstva financ. S tem seveda ni rečeno, da bi ne mogla znašati ta doklada tudi 200 odstotkov. Preko te izmere vsekako ne bo šlo sicer pa vemo iz skušnjaj, da je mnogo občin, ki se upirajo celo 50 odstotni dokladi na vino, kar je pač žalostno.

To doklado je mogoče skleniti le v odstotkih, ne od litra. Sedaj pobira na pr država 140 K od hl vina. Občina pobira na ta državni davek 50 odstotkov, zneso torej občinska doklada 70 K od hl. — Če zviša država trošarino na 200 K od hl, bo dobila občina pri 50 odstotni dokladi 100 K. Za pobiranje te doklade po organih finančne kontrole odtegne država režijski prispevek 10 odstotkov dohodkov.

Menimo, da mora biti glede te doklade vsakomur za dosti jasn.

3. Poleg tu pod 1. in 2. navedenih doklad pa lahko pobirajo občine tudi sledeče samostojne občinske naklade, ki so bile določene in županstvom priobčene z okrožnico bivšega poverjenišva za notranje zadeve z dne 7. januarja 1921, št. 30. Te naklade so mogoče na meso (klavno živino) in vse druge pijače. — Vsi v tej okrož-

nici določeni zneski veljajo še nadalje, le na pivo se je zvišal dopustni znesek od 30 K na 50 K od hl.

Na meso in klavno živino so mogoče te-le samostojne naklade: od govedi nad 1 letom 50 K, od telet pod 1 letom 30 K, od drobnice 10 K, od prašičev 30 K, od vseh vrst v občino uvoženega mesa in mesnih izdelkov od 100 kg 40 K.

Na pijače se lahko pobirajo razen na pivo sledeče naklade: na sadjevec (sadno vino in sadni mošt) od hl 5 K, na navadno žganje od hektolitrske stopnje 10 K, na poslajeno žganje od litra 5 K.

Naj pojasnimo še enkrat višino naklade na navadno žganje, ki se mora določiti po vsebini alkohola od hektolitrske stopnje in ne od litra. Vzemimo, da vsebuje srednje vrste žganje povprečno 35 stopinj alkohola. Če znaša sklenjena naklada po 10 K od hl stopnje, znaša torej naklada od hl 350 K, ali od litra 3.50 K. Tudi to bo menda sedaj jasno vsakomur.

Mi le želimo, da bi prav vse občine iskale vire svojih dohodkov v teh davščinah, četudi na račun rdečih nosov pijancev!

4. Občinske takse so občinske davščine, ki jih pa ni treba vsako leto posebej sklepati o priliki rednih proračunov. Te takse, ki so enkrat dovoljene in odobrene, veljajo trajno, dokler jih ne spremeni občinski odbor sam z novim sklepom. Višine vseh dopustnih taks pa z ozirom na odmerjeni prostor ne moremo navajati na tem mestu. — Navedene so itak v tarifi h taksni naredbi z dne 1. aprila 1920, št. 177, «Uradni list» št. 49 iz leta 1920.

5. V posameznih, to pa zlasti večjih občinah z razvitim tujskim prometom, se pobirajo še nekatere druge davščine, n. pr. od prenočišč (na postelje), na motorna vozila itd. Za podeželske občine te davščine po večini ne prihajajo v poštev. Edino davščina od prenočišč bi bila v prometnih krajih morda umestna. Navadno znaša ta po 1 dinar za vsako noč in posteljo. Če meni kaka občina, da naj bi se uvedla ta davščina, jo lahko sklene, pri tem pa postopa kot pri vseh drugih (sklep občinskega odbora, razglas itd.).

Podružnicam «Županske zveze.»

Opozorjamo na sklep zadnje odborove seje, zlasti pa na sklep občnega zbora, po katerih naj podružnice (zakupniški odbori) ne nastopajo nasproti oblastvom samostojno, marveč naj v vsakem slučaju pošiljajo vse sklepe, vloge, peticije, resolucije i. dr. centralnemu odboru v Ljubljani, da jih izvrši, odnosno odpošlje na pristojna mesta.

Tudi naj opuste podružnice vsako akcijo, v kolikor se ne tiče organizatoričnega delovanja in v kateri bi ne bil poprej obveščen centralni odbor, ki odgovarja ne te oblastvom, marveč tudi javnosti.

Opozorjamo dalje, da ima «Županska zveza» natančno začetan smoter svojega delovanja v pravilih. Za vsakršno morebitno delo ali akcijo, ki ni v skladu z zveznimi pravili, pa bi jo kdorkoli izvršil na svojo roko v imenu skupne organizacije, centralni odbor «Županske zveze za Slovenijo» ne bo odgovarjal. — Toliko v vednost in ravnanje!

Na zlobne napade, kakor je bil oni v «Kmetijskem listu» z dne 8. t. m., pa «Županska zveza» ne bo odgovarjala. To bodi tukaj konstatirano prvič in poslednjič.

Ubožna oskrba.

Ali je naša občina dolžna plačati oskrbne stroške (v hiralnici) v Avstriji?

Imeli smo opraviti s sledečim konkretnim slučajem: Mestni magistrat v Grazu je oddal neko občinsko ubogo F. S., pristojno v neko tukajšnjo občino, v oskrbovalnico v Grazu. Sedaj zahteva od domovinske občine povračilo oskrbnih stroškov. Ta občina se plačilu protivi, češ, da ni bila o oddaji uboge pravočasno obveščena, in da pada vsled tega odgovornost po domovinskem zakonu in zakonu o oskrbovanju ubožcev na občino bivališča. Pri tem se sklicuje domovinska občina na to, da ni prejela od graške občine dvojice obvestil, o katerih pa trdi ta, da jih je odposlala.

Gre torej za to, je li domovinska občina dolžna plačati dotične oskrbne stroške ali ne.

Pojasnimo, ki velja za vse enake slučaje, priobčujemo zato, da se bodo vedela ravnanja županstva po njem in si prihranila nepotrebne pisarije.

Po § 8 zakona o oskrbovanju ubožcev z dne 28. avg. 1883 (dež. zak. št. 17 za Kranjsko) ne sme nobena občina odreči vnanjim ubožcem nujno potrebne pomoči. Zahtevati ima pravico povračila ali od domovne občine ali pa od oseb, ki so po državljansem pravu dolžne plačati oskrbne stroške. Zakon veleva takojšnjo obvestitev domovne občine, da je sprejela občina bivališča v oskrbo vnanjega ubožca. To velja poleg ubožnega — predvsem v § 30 — domovinski zakon z dne 3. decembra 1863, drž. zak. št. 105.

V nasprotnem slučaju nalaga zakon (ubožni enako kakor domovinski) — občini bivališča odgovornost za škodo, ki bi nastala domovni občini radi zakasnelega obvestila. To pavelja le tedaj, če bi morala domovna občina dokazati, da bi bili oskrbni stroški doma nižji, nego v Grazu, posebno pa še le tedaj, če bi mogla dokazati, da ni bila pravočasno obveščena, ko je bila uboga F. S. sprejeta v oskrbovalnico in da ni bila takoj pozvana, da jo prevzame v svojo oskrbo.

Za ta slučaj navajamo primer: Recimo, da bi stalo oskrbovanje doma le 20 K na dan, a v Grazu 30 K. Tedaj bi bila graška občina odgovorna za razliko 10 K, in le ta razlika bi se lahko odtegnila od zahtevanega povračila. — Edino to je namen dotičnega postavnega določa glede odgovornosti občine bivališča, da bi ne bila domovna občina škodovana za višji znesek, nego bi veljalo oskrbovanje doma. Na dolžnost plačila se pa (Konec na 7. strani.)

Politični ogled.

Država SHS.

Na seji ministrskega sveta koncem pretečenega tedna se je pretresal proračun za leto 1923—24, ki se ima predložiti narodni skupščini. O tem zakonskem predlogu je proračunala vlada dohodke sledeče: Dohodki skupno znašajo 8 milijard 935 milijonov 426 tisoč 819 Din. Posebič pa so proračunane: carinske takse 337,310.000 D, trošarina in taksne marke 1,049,991,375 D, monopoli 1,327,265,250 D, «dobit na novcu» 1,140,000.000 D, davek na poslovni promet 250,000.000 D, invalidski davek je 49,600.000 D, državna posestva 18,634,500 D, razni dohodki 31,750.000 D, neposredni davki 622,299,500 Din., nove 390,510,779 D, ostala nepremična imovina skupno 8,934,611,029 D, tako da je izračunan prebitok celih Din. 338,632,180 D, razni fondii 63,841,618 D, razni drugi doprometne ustanove 1,540,481,950 D, industrijske ustanove 987,851,978 D. — Stroške je vlada proračunala na 815.000.

Na prvi pogled se vidi, da je ta proračun samo na papirju, navadna krpa papirja, popisana s številkami, ki se samo navidezno vjemajo, dočim dejansko stanje državnega gospodarstva čisto drugače izgleda. Vlada je dohodke visoko proračunala, izdatke pa nizko, mnogo izdatkov je zopet izpustila in za vse slučaje si je zopet odprla izhod z raznimi «izrednostmi.» Za to proračunsko tarbajo, ki ni dala dosti posla in skrbi, so se spravili ministri nad prošnje raznovrstnih liferantov, ki bi radi oskrbeli in nabavljali orožje in drugo po sprejetem milijardnem kreditu za vojsko. Parlament ne ve in tudi vsi ministri ne vedo, kako se misli porabiti ogromna svota od 3 milijard 200 milijonov kredita za oboroževanje, ker se je kredit zahteval in sprejel po tajnem aktu novega vojnega ministra, natančno so pa poučeni o namenih tega kredita vsi Pašičevi prijatelji in razni liferanti. Nekateri so si na račun velikih profitov, ki bodo pri raznih nabavah odpadli, začeli že kupovati automobile in zidati hiše. Za glavno liferacijo se jih je več oglasilo in ministri so prav burno in važno razpravljali o tem, kdo naj jo dobi, ker je hotel pač vsak svojega prijatelja in tako tudi sebe spraviti do lepih zaslužkov. Zmagal je varovanec Pašiča in vojnega ministra, neki Kondič, ki bo sedaj glavni liferant in vojsko ter bo s Pašičevim sinom tudi ta ogromni kredit po veliki večini prav hitro posušil.

Pri vsaki nujno potrebni stvari se izgovarja vlada, da ni denarja, ali kakor pravi: pokritja. Državne nameščenice je potolažila, da dobio enkrat nabavni prispevek, oziroma podporo v iznosu enomesečne plače in sedaj se že oglašja finančni minister, da za to nima pokritja in da bi moral narodu napriliti nove davke radi tega. To je zopet navadna farbarija! Če je «pokritje» za velikanske vojne kredite, za vsakovrstne parade in za razkošno življenje vladne gospode, bi moralo biti tudi za državne nameščenice, ki životarijo v bednih, za vlado skrajno sramotnih razmerah. Napoved novih davkov za kritje uradniških prispevkov ima samo namen, nahujskati najširše narodne sloje proti državnim uslužbencem ter prikriti pravo vladno politiko. Tudi za invalide ni «pokritja.» Pašič je samo stočlanskemu odboru, ki je v Beogradu, dal dnevnice: najprej 80, pozneje pa 120 dinarjev in to ima samo namen, pridobiti invalidske odbornike na svojo stran, da bi se dalo še vneprej vso drugo invalidsko revščino po državi vleči za nos.

Hrvatski blok, ki namerava priti v Beograd ter v zbornici nastopiti v zvezi z ostalo opozicijo, povzroča mnogo skrbi Pašič-Pribičevićevi družbi, ki kuje sedaj prave zarotniške naklepe, kako bi se dalo to preprečiti. Kakor me ddemokrati, tako je tudi med radikalci ena struja za, druga pa proti sporazumu z blokom in s Hrvati in prva struja zahteva, naj Pašič takoj razpusti vlado, da ne bo cela radikalna stranka nosila odgovornosti za vse, kar se je zavozilo in za vse, kar se sedaj slabega dogaja.

Objavljena je pogodba med našo in češkoslovaško državo. Pogodba se glasi: Dne 14. avgusta leta 1920 v Beogradu med češkoslovaško republiko in med kraljevino SHS sklenjena pogodba se podaljša za isto dobo, za katero velja ta pogodba. Pogodbeniki jemljejo na znanje politične in vojaške pogodbe, ki jih je sklenila CSR z Avstrijo, s Poljsko in z Rumunijo, in na drugi strani kraljevina SHS z Rumunijo in z Italijo. Pogodbeniki se bodo prizadevali skleniti čimprej trgovsko pogodbo in si obetajo politično in diplomatsko pomoč in podporo v vseh mednarodnih vprašanjih. Ako bi bili ogroženi mednarodni interesi enega izmed pogodbenikov, si obljublja enoten nastop v varstvo ogroženih interesov. Pogodba velja pet let, odpove se lahko šest mesecev pred potekom petih let.

Drugače je pa zunanja politika popolnoma prepuščena Pašičevi samovolji in od nje ničesar ne pride v javnost. Orientska konferenca je že začela, beograjski delegati so odpotovali in javnost ne ve, kakšno stališče hoče naša vlada zastopati. Ni še dovolj, da so poslali razni brzojavni pozdravi med Pašičevo in italijansko fašistovsko vlado skrajno sumljivi, moralo se je sedaj še razkriti in razglasiti, kako klaverno vlogo igra beograjski zastopnik Antonijević v Rimu. Po beograjskih listih se dvigajo proti njemu hude obtožbe, da opravlja svojo službo skrajno zanikerno, da ni sploh ničesar storil za našo stvar in da so Italijani sami izpraznili dele Dalmacije, kolikor so pač hoteli. Mogoče so te obtožbe samo Pašičeva politika, da se prikrije, kar je on kahal z Italijani na škodo Jugoslavije in Jugoslovancev.

Orientska konferenca

se je otvorila v pondeljek. Angleški odposlanec je izjavil, da ima v njo že radi tega več zaupanja, kot v vse dosedanje konference, ker se vrši na svobodnih in neodvisnih švicarskih tleh, švicarski predsednik je dostojanstveno in iskreno izrazil željo, da bi letošnji Božič vsled te konference res prinesel pravi «mir ljudem na zemlji» — in turški zastopnik je resno povedal, da je turški narod tako daleč prerojen in usposobljen, da bo samostojno odločal o svoji usodi.

Francija

Francijo vlada že od leta 1919 nacionalistični blok, ki je raznel pijano zmagoslavje ter nanj zidal vse polno obljub, netil sovraštvo do Nemčije ter hotel na vsak način razdeliti svet med zmagovalce in premagance. Obljubam tega bloka sledi še vedno cela vrsta razočaranj in sedaj se je začela proti njemu tudi odločna borba. Vodi jo poslanec in lyonski župan Herriot, ki je prisilil vlado, da prizna njegova pogajanja v Moskvi in ki nadaljuje svoje delo s tem, da zahteva pomirljivo politiko napram Nemčiji, sporazum z Rusijo in revizijo mirovnih ugovorov.

Anglija

Značaj odpora in obsodbe mirovnih dogovorov in oboroženega miru nosijo tudi izidi angleških volitev. Narodni liberalci, ki so vladali ob času sklepanja miru in ki so po Lloyd Georgu hujskali Grke proti Turkom ter tako razplamteli Orient, so dobili nezaupnico ter precej nazadovali, močno se je pa dvignila in razširila delavska stranka, ki zahteva mir s sosedi, samostojnost azijskih narodov ter znižanje vojnih odškodnin in drugih bremen.

KMETSKIM ZVEZAM — IZOBRAŽEVALNIM DRUŠTVOM IN MLADINSKIM ORGANIZACIJAM CELJSKEGA OKROŽJA!

Od 29. novembra naprej se vršijo po vseh okrajih celjskega okrožja

OKRAJNA POSVETOVANJA.

odbornikov in odbornic vseh naših organizacij: Kmetških zvez, SLS, Delavskih zvez, zastopnikov naših obrtnikov, izobraževalnih društev, Orlov in Mladiških zvez, Dekliških zvez in Orlic pa tudi naših zadrugarjev in posojilničarjev.

Spored bo naslednji:

I. Zavarovanje živine. Poroča tajnik Krajnc. Poročilo načelnikov ozir. tajnikov Kmetških zvez (SLS), o delovanju krajevnih Kmetških zvez. Izpopolnitev naše politične organizacije. II. Vzor izobraževalne organizacije. Poroča tajnik Krajnc. Poročila vseh predsednikov ozir. tajnikov izobraževalnih društev in mladinskih organizacij. III. Zadrugištvo. IV. Društveni kartel, Poroča tajnik.

Za načelnike in tajnike Kmetških zvez (SLS), predsednike(ice) in tajnike(ice) izobraževalnih društev, Mladiških in Dekliških zvez so ta okrajna posvetovanja obvezna. Poročila, ki jih bodo podali po posvetovanju, naj prinesejo pisana s seboj in jih izročijo tajniku Krajncu.

Okrajna posvetovanja se bodo vršila po sledečem redu:

1. Rečica ob Savinji (za gornjegrajski okraj): 29. novembra ob 9. uri pri g. Čuježu.
2. St. Jurij ob Taboru (za vranski okraj): 30. novembra ob 9. uri v cerkveni hiši.
3. Kozje (za kozjanski okraj — vzhodni del): 4. decembra ob 9. uri v okrajni posojilnici.
4. Št. Vid na Planini (za kozjanski okraj — zahodni del): 5. decembra ob 9. uri v župnišču.
5. Sevnica (za sevnški okraj): 6. decembra ob 9. uri v hranilnici in posojilnici.
6. Brežice (za breški okraj): 11. decembra ob 10. uri v župnišču.
7. Laško (za laški okraj): 12. decembra ob 10. uri v društveni dvorani.
8. Celje (za celjski okraj): 13. decembra ob 9. uri v tajništvu SLS.
9. Stari trg (za slovenjgraški okraj): 14. decembra ob 9. uri v župnišču (stara šola).
10. Velenje (za šoštanjski okraj): 15. decembra ob 10. uri v Društvenem domu.
11. Rogatec (za rogaški okraj): 18. decembra ob 10. uri v gostilni g. Sporna.
12. Šmarje pri Jelšah (za šmarski okraj): 19. decembra ob 9. uri v gostilni g. Gajsek.
13. Konjice (za konjiški okraj): 20. decembra ob 9. uri v Kmetški hranilnici in posojilnici.

Načelniki, predsedniki (ice) in tajniki (ice) vseh naših organizacij, političnih, izobraževalnih in mladinskih! Pripravite in spišite poročila o društvenem delovanju! — Tajnik Krajnc.

DEKLIŠKI TEČAJ V CELJU.

Nad vse pričakovanje lepo se je obnesel dekliški tečaj v Celju dne 19. novembra. Že prejšnji dan v soboto so prihajale udeleženke iz najoddaljenejših krajev: pogumne Korošice iz Mežice, navdušene Posavčanke, vrle mladenke iz Mislinjske doline, ljutomerskega, ormoškega in ptujskega okraja. Na sam dan tečaja so na vse zgodaj peš in z vlakom od vseh strani prihajala dekleta in žene iz celega celjskega okrožja. Lep je bil pogled, ko so po skupni sv. maši v dolgi vrsti korakale v Narodni dom in napolnile tamošnjo veliko dvorano.

Tečaj je otvoril tajnik SKSZ ter oddal vodstvo tečaja predsednici Slov. kršč. ženske zveze g. doktorici Piskernik, ki ji gre v prvi vrsti zasluga, da se je tečaj mogel tako lepo vršiti. Po pozdravu Slovenk na Goriškem

in Koroškem je razvila predsednica program in cilje Slov. kršč. ženske zveze. 1. krščanska šola, 2. politične pravice žene, 3. gospodinska izobrazba, 4. dobrodelnost in boj proti alkoholu. Pozvala je udeleženke, naj delajo na to, da se povsod, kjer so ustavovljene Dekliške zveze, ustanovijo tudi odseki za žene, matere in gospodinje. Bivše članice Dekliških zvez in Marijinih družb se prav lahko združijo v tak poseben odsek ali celo zvezo krščanskih žen in mater. Naša slov. kršč. ženska zveza mora postati najmočnejša in najbolj organizirana ženska organizacija v Jugoslaviji. Potem bo tudi sposobna odbiti vse poizkuse brezvercev, vsiliti nam brezverske sole! Za predsednico so govorile ostale govornice iz Ljubljane. Gospa Cvelbar je pokazala ženo v družini. Gdč. Cilka Krekova je govorila o gospodinjstvu. Naša dekleta in žene so kar strmele, ko so poslušale, koliko se stori za gospodinsko izobrazbo žen v vseh državah, zlasti v Severni Ameriki. Gospa Golobova je obdelala pač najlepši predmet: Žena in dobrodelnost. Najlepše polje za delovanje žen izven domače hiše! Vsaka Dekliška zveza bi morala imeti poseben odsek za dobrodelnost. Dekleta in žene bi morale skupno in organizirano nastopiti proti pijančevanju, kakor so to storile žene iz kamniškega okraja, kjer so od okrajnega glavarstva izsilile najstrožje odredbe proti pijančevanju. Kot zadnj aje govorila zopet g. doktorica Piskernik: Žena in javnost. Žena mora dobiti vpliv v javnem življenju pri vseh onih panogah, ki zadevajo predvsem ženo in mater: šola, socialna skrb za gospodinjstvo! Da se bo mogla tu uveljaviti, ji morajo biti odprta tudi vrata v narodno skupščino, kjer se odloča o vseh vprašanih javnega življenja!

Med odmori se je razvil živahen razgovor, posebno o ženski organizaciji. Podlaga vsej ženski organizaciji so naše Dekliške zveze. Te se morajo poživiti in ustanoviti v vsaki župniji! Dekliške zveze ene dekanije se morajo čimprej združiti v dekanijsko Dekliško zvezo z dekanijskim odborom. Dekanjske Dekliške zveze ene ga okrožja pa se strnejo v okrajno Dekliško zvezo zopet s svojim odborom; na primer mariborsko okrožje, celjsko okrožje. Sedaj je organizacija izvesti prav lahko, ker imamo Poslovnik Dekliške zveze. — Tudi o drugem vprašanju, ki ga je sprožila predsednica, se je razvila zanimiva debata, namreč: Kako organizirati žene in matere, predvsem in najprej tiste, ki so bile pred omočitvijo v Dekliški zvezi ali Marijini družbi. Žene, matere in gospodinje! Združite se, da boste pripravljene, kadar bi vam hoteli vzeti najdražje: versko vzgojo vaših otrok. Popoldne je imel gospod vikar Jurak v župni cerkvi cerkven govor na udeleženke. Po cerkveni pobožnosti je uprizorilo celjsko izobraževalno društvo v Narodnem domu žaloigro «Mlinar in njegova hči». Naval pri igri je bil tako ogromen, da je zmanjkalo vstopnic in prostora in so mnogi morali brez igre oditi.

Na tečaju je bil sprejet sklep, da se bo vršil v Celju dekliški tečaj, vsako leto na Elizabetino nedeljo — v znamenju velike dobrodelnosti sv. Elizabete. Pa tudi po drugih krajih bomo skušali prirejati dekliške tečaje, na primer v Slovenjgradu, Brežicah, Kozjem itd. A prej moramo biti za te še bolj oragnizirane! Dekleta, glejte, da drugo leto ob tem času ne bo več župnije brez Dekliške zveze! Žene, ve pa skrbite, da se do tedaj tudi že organizirate v Zvezi krščanskih žen in mater! Ne pozabite, kaj vam je rekla predsednica: Slov. kršč. ženska zveza mora biti najmočnejša in najbolj organizirana ženska organizacija v Jugoslaviji!

Tedenske novice.

Cenjenim naročnikom vljudno javimo, da stane za leto 1923 «Slov. Gospodar»:

- za celo leto 25 dinarjev,
- za pol leta 12.50 dinarjev,
- za četrt leta 7 dinarjev.

Današnji številki smo priložili položnice, katerih se cenjeni naročniki naj poslužijo. Pripomnimo, da je treba položnice dobro shraniti, ker so drage in ker pošiljanje naročnine brez položnice veliko stane. Agitirajte za naš list od osebe do osebe, da se stevilo naročnikov zopet zviša za novih 6000, kakor lani. Posebno agitacijo za list razvijemo v decembru. Upravištvu.

Duhovniške vesti. Ljubljani je umrl na Spodnjem Stajerskem obče znani lazarist Frančišek Javšovec. Blagopokojni je bil dolgo vrsto let v samostanu lazaristov pri Sv. Jožefu v Celju. Od Sv. Jožefa je prišel rajni kot vizitator jugoslovanske provincije misijonske družbe sv. Vincencija v Ljubljano, kjer je umrl 20. t. m. Rajni je rojen pri Veliki Nedelji, je bil 52 let duhovnik in je zatisnil oči v 76. letu svoje starosti. Naj v miru počival! — V Ameriko oddeta g. kaplan od Sv. Lenarta v Slov. gor Kozar in ruski kaplan Breznik v spremstvu znanega, v Ameriki že dalje časa službo vojaškega duhovna vršacega g. Mažirja.

Pucelj za Pirkmajerja. Nedavno so se zbrali v Mariboru pri Halbwildu prvaki Samostojne kmetijske stranke in so se v navzočnosti ministra Pucelja posvetovali, koga bi Samostojna podpirala, da postane veliki župan mariborske oblasti. Pucelj in drugi veljaki so se najbolj zavzemali za kandidature ptujskega okrajnega glavarja in zagrozenega demokrata Pirkmajerja. Drugi so oporekali, češ: Premlad je in prevelik pristaš Zerjavov. A Pucelj se odreže: «Kaj to! Ravno mlad mora biti in korajžen tudi, da bo klerikalce pobijal. Klerikalna stranka je nam najbolj nevarna in je naš najhujši in najbolj resen nasprotnik.» Iz te Puceljeve izjave se vidi, da se je Pirkmajer udnjal Samostojni in obenem Zerjavovi stranki. Pucelj pa je tudi povedal, da ga je strah pred našo stranko.

Mermolja ovaduh. Nizkotna ovaduška narava po-

slanca Samostojne znanega Mermolje, ne da miru. Zopet je začel pisati ovadbe proti — Slovencem, proti kmetom. Ni še dolgo tega, ko je na ovaduški način tiral pred sodnijo kmetico g. Detiček iz Svečine, ki mu je na nekem shodu zaklicala nekaj ostrih besed. Samo le okoli demokratskih advokatov se suče, toži, ovaja in piše ovaduška pisma. Njegovi rojaki iz Goriške trdijo, da se je Mermolja tudi v Vrtojbi s svojimi rojaki ne-prestano tožaril in jih ovajal. Zategadelj je tudi moral pobegniti od tam in si ne upa več nazaj.

Zopet nov dotok Wranglovcev v našo državo. «Radnički dnevnik» objavlja sledeči brzojav iz Kotora: «V našem pristanišču se je usidral parnik «General Kornjilov». Na parniku je samo nižje mornarsko osebje. Ladja pripada ruski trgovski črnomoški flotili, katero je general Wrangel pri pobegu s Krima vzel s seboj. Pričakuje se še tri ladje s 5000 Wranglovih vojakov, katere sprejme naša država na zahtevo naših močnih zavetnikov. Nadaljnih 25.000 Wranglovcev pa bodo morale sprejeti druge, Rusiji neprijateljske države. To so ostanki ostankov, ki so bili doslej na galipoljskem polotoku. Vsled kemalističnih zmag in prihoda turških čet na evropsko zemljišče. Wranglovsko vprašanje, kakor dokazuje gornja vest, se ne samo ne pripravlja k rešitvi, ampak se čimdalje bolj zapleta. Vlada je gluha napram vsem pritožbam iz naroda proti raznim samovoljnostim in celo zločinom Wranglovskih pripadnikov. Wranglovci so država v državi. Njihovi generali vršijo inspekcije, prirejajo komisije in pripravljajo spletke proti državam, ki njim niso naklonjene. Ker se ravno sedaj vrši vzhodna konferenca v Lausannu (Švica), bi bilo dobro, ko bi imeli domačemu ljudstvu naklonjene diplomate naše države, da se to vprašanje končno reši. Če se Wranglovci nočejo vrniti v svojo domovino, naj ustanove svoje naselbine na primer v Albaniji ali v Afriki, kjer bodo dotičnim prebivalcem morda celo na korist.

Župani so dobili od okrajnih glavarstev strogo naročilo, da morajo imeti vse volilne spise dobro pripravljene. Znamenje, da vlada vendar misli na nove volitve.

Neizvedljiva naredba. Okrajno glavarstvo v Mariboru je naročilo županom na državni meji, da morajo posestniki tik ob meji odstraniti do 1. marca 1923 vse drevje (tudi sadno), grmovje, trte itd. En meter široki pas tik ob meji hočejo na ta način popolnoma razlastiti. Posestniki bi morali posekati na tisoče najlepših sadnih dreves in žlahtnega trsja.

Politični shod in Slomšekova slavnost v Gornji Radgoni. Preteklo nedeljo smo imeli dve prireditvi: Slovenska ljudska stranka je sklicala zjutraj shod, na katerem je poročal o političnih razmerah, o državnem gospodarstvu in o naših šolskih in splošno kulturnih razmerah profesor Vesenjaj. Shod je vodil gornjeradgonski podžupan g. Lančič in navzoč je bil tudi g. okr. glavar Vaupotič. Zborovalci so soglasno izrekli vodstvu stranke, posebej dr. Korošcu, zahvalo in zaupnico ter obsodili nasprotne in zahtevali volitve. — Popoldne je imelo bralno in izobraževalno društvo zelo lepo Slomškovo slavnost. Posebno vspodbudno je, kako tukaj sodelujejo pri petju in izobraževalnem delu g. župnik in voditelj Gospodarske zadruge in Posojilnice z našimi dobrimi pevci, pevkami, godci in tamburaši. Igro in prizor s Sloma je aranžiral in vodil urednik Bende. Slavnostni govor je imel profesor Vesenjaj. Hvaležni smo vsem sotrudnikom in prirediteljem in prosimo, da bi nam takšnih vspodbudnih izobraževalnih prireditev v zimskem času nudili še več. Posebej naj se pokaže še manjša in večja naša mladina, ki je tokrat tako lepo nastopila. V svoj krog vabimo vse, ki so dobrega narodnega prepričanja in krščanskega mišljenja!

Krščansko-socialna delavska strokovna organizacija JSZ vabi na delavsko zborovanje, ki bo v nedeljo, ob 9. uri popoldne. Zborovanja naj se udeležijo krščansko-socialno delavstvo vseh kategorij, ker je to prvo večje strokovno zborovanje krščanskih socialistov v Celju. — Ob 2. uri popoldne pa se vrši pri «Belem volu» v mali dvorani zaupniški zbor delegatov skupin JSZ iz Stajerske in okolišni svet, kateri izvoli upravni odbor pokrajinskega tajništva v Celju. Na zbor delegatov vabimo tudi delavske zastopnike iz krajev celjskega okrožja, kjer še ni skupine JSZ in naj isti prinesejo s seboj izkaznice katerega naših društev. — Delavci in delavke! Dne 26. t. m. vsi v Celje. — Pokrajinsko tajništvo JSZ v Celju.

Vsem krajevnim Kmetiskim zvezam celjskega okrožja sporočamo, da smo ta teden razposlali Koledar Jugoslovanske Kmetске zveze za leto 1923 vsem krajevnim KZ. Kdor ga želi imeti, naj se oglasi pri načelniku ali tajniku domače KZ. Odbore KZ, ki smo jim koledarje poslali, prosimo, da jih čimprej razprodajo, da si ljudje med tem ne kupijo že drugih koledarjev. Ravno tako jih pa tudi prosimo, da nam vsoto za koledarje po položnici, ki smo jih priložili koledarjem, kar najhitreje vpošljejo, ker jih moramo tudi mi kmalu plačati. Cena koledarju je 30 K; kdor jih bo razpečal najmanj 10, mu jih zaračunimo po 28 K. Komur smo jih poslali premalo, naj nam takoj sporoči, koliko mu jih naj še pošljemo. — Tajništvo SLS v Celju.

Ljudje na deželi pozor! V Mariboru v Gospodski ulici je takozvana Ljudska preskrbovalnica, ki bi naj revnejše ljudske sloje preskrbovala s cenejšo obleko. Ta ljudska preskrbovalnica pa ni v resnici družega kot ljudska odiralnica. Po naročilu ljubljanskega kraljevega namestnika so razposlala naša okrajna glavarstva na posamezne občine naznanila, dasi lahko kupijo revnejši ljudje proti potrdilu od strani županstva pri mariborski Ljudski preskrbovalnici zimsko blago za obleke po znižani ceni 40—48 din. 1 meter. Po izpovedi vseh onih, ki so se ujeli Ljudski preskrbovalnici na lim, pa je to

blago iz kopriv, povrh se preležano in ni vredno niti 20 dinarjev 1 meter. Ljudi na deželi svarimo pred nakupom tega ničvrednega blaga. Ljudska preskrbovalnica v Mariboru je namreč dobila zgoraj omenjeno, ničvredno blago od praške židovske tkalnice Stein in drug, oziroma od «Impeksa» v Ljubljani, za katerim stoji gospod pokrajinski namestnik s svojo Slovensko banko. Ljudje, pozor pred tem blagom, ker žid še revnemu človeku ni nikdar nič «šenkala».

Nekaj o cestnem blatu v Slivnici pri Mariboru. — Že v par številkah «Slovenskega Gospodarja» smo čitali iz mnogih krajev pritožbe radi blatnih cest, ki so vsled dvamesečnega deževja postale ponekod docela nerabne. Ker pa v zadnjem «Slovenskem Gospodarju» dopisnik iz Ljutomera navaja tudi našo Slivnico, dovoljujemo si mi sami obvestiti širšo javnost, kako vozimo občani slivniške občine po naših «občinskih cestah», če so še sploh vredne tega imena. Prvič: Po dveh kolovozih, ki peljeta na slivniško polje, teče potok. Koliko trpi tukaj naša živina in vozovi skozi celo leto, mi ni treba na široko razkladati. Osobito, kadar voda nanese na debelo peska in kamenja! Spomladi in jeseni pa rajši oni, ki se jim živina še smili, vozijo doli čez Orehovo vas, samo da obvarujejo ono pred prehladom, po zimi je pa sploh vsaka vožnja nemogoča. Kaj pa še le trpi oni, ki nima svoje lastne vpregel! Z dvokolesnim vozičkom se poti do smrti, da preskače z njim vse jarke, ki so napeljeni v svrhu napajanja iz potoka na travnike. Če ne verjame cenjeni čitatelj, da pišem golo resnico, pa naj pride te reveže sam vprašat, oziroma si to nad vse «moderno» cesto pogledat! Drugič: Res ne vem, katere «blatogaze» bi še našel, ki spadajo v oskrbo občine, domnevam pa, da sam naš g. župan nima v evidenci, katere ceste so občinske in katere zasebne, saj itak vemo, da so mu vse naše popolnoma zanemarjene ceste deveta briga, sicer bi se bil lahko med svojim menda že desettletnim županovanjem za njih usodo malo natančneje zanimal. Da, da, kakor nam pokažeta streha in plot v pravi luči svojega gospodarja, tako se pozna občina po napravah, ki služijo občni koristi in to so pred vsem lepe ceste. Osobito mi ubogi Radizelčani pač imamo vzrok, da že enkrat javno potožimo, koliko trpimo mi in naša živina, ker nimamo sem gor od državne ceste niti ene občinske steze! Da, naša «uboga gmajna»! Oh, ti sirota, kako si preorana (povprek in po dolgem), ali res ne bo nikogar, ki se te bo usmilil in obenem tudi nas rešil, da nam ne bo treba v ravnini po nedolžnem biti živine? Kdo nam bo priskočil tu na pomoč? G. župan pravi, da ne more, ker to ni občinska cesta, slavna soseska (sami se imenujejo «firčener komite») kot lastnica nam brani, da si sploh to stezo popravljati ne smemo, torej: Vožnja po omenjeni poti je postala nemogoča, popravi je nihče (in tudi po mnenju «firčener komiteja» ne sme!), ostane nam še samo zračna pot in prisiljeni bomo prositi radodarnega g. Pašiča, da nam pošlje par aeroplanov v svrhu prevažanja naših poljskih pridelkov. Toda šalo v stran! Pač pa kličemo vsem merodajnim faktorjem: Do letos smo prenašali vse prej opisane mizerije pri naših cestah in pri stezah, toda sedaj je sila priklopila do vrhunca! Časa ste imeli več kot dovolj, da pokažete, koliko so vam na brigi naše vedne in vedne pritožbe, a storili niste ničesar! Vprašamo: Koliko se je od tega resnično izvedlo, kar ste dali v sejni zapisnik občinskega odbora? Ne bodite vendar tako čudni, da bi se mi davkoplačevalci zadovoljili samo z vašimi sklepi, mi hočemo videti dejanja! Toda, prepozno je, gluhih ušes ste bili doslej, dvanaajsta ura je odbila in povemo vam že danes, da ne bomo poprej mirovali, dokler se ne odpravijo vsaj glavni blatogazi v naši občini. Pomagali si bomo sami in Bog bo z nami! Vse pa, ki hočejo, ali bodo hoteli našo akcijo podpirati, že danes iskreno pozdravljamo! Prosimo pa obenem tudi naš mariborski okrajni zastop, da posveti odslej malo več pozornosti našim občinskim cestam, ker upamo, da bo nam v vsakem oziru tudi rad šel na rok. Za danes bodi dovolj! Imamo še gradiva žalibog še več kot preveč, toda boditi brez skrbi! Molčali smo doslej, odslej se bomo pa malo pogostje pogovorili, mislim tudi, da se bo še že kaj nabralo. Izdati moramo vam še tajnost, da smo si nabavili nov «rešpetlin», skozi katerega bo čez zimo kukalo zmiraj par — Radizelčanov.

Novice od Sv. Bolfenka v Slov. gor. G. urednik, steli že kaj slišala o Pesjaku? Tudi tu je kraj z imenom Pesjak. Prav čudni ljudje tam stanujejo. Prej so kradli v celi okolici piščance in vino in se gostili, dokler ni orožnik enega obstrelil, druge pa zaprl. To so res hudobni duhovi. Ko jih je hotel novi gospodar pregnati iz hiše, so kar podrli uto in odnesli pol strehe. Zdaj pa je na Pesjaku nek Mesarec. Ta pa je požrl kar sam sebe, namreč svojo besedo. Prejšnjo nedeljo je dal v vseh farah oznaniti, da bo klal dobro rejeno jalovo kravo in prodajal kilo po 8 dinarjev. Ko je pa videl, da pridejo ljudje od vseh krajev po meso, je kar povzdignil ceno na 9 dinarjev. Kako se imenuje tako početje? Navadno pravimo laž ali tudi oderuštvo. Lepa reč to ni. — Zgubili smo zadnji teden učiteljico, predstavljena je bila k Sv. Marku niže Ptuj. V šoli je bila marljiva, skrbna, vzorna; otroci so jo ljubili in visoko čislali ter jo bodo težko pogrešali. Bodi ji prisrčna zahvala za vse delo in ves trud. Ljubi Bog ji povrni stoterno! — Nesreča v našem kraju so večne tožbe; še ni dolgo, odkar je mlad posestnik v Sovjaku s tožbami zapravil lepo svoto 10 tisoč kron. drug mož, star prevžitek, je zatožil celo denar, ki si ga je izgovoril prej za svoj pogreb. Zdaj se je končala tožba za staro trohljivo Kolarjevo kočjo pod pokopališčem in dobička nima nobeden, ne kupec in ne tožiteljica, razen gospode, ki je zaslužila lepe denarje. Kupec ni mogel kupiti hiše, ker tožiteljica ni odstopila od predprave prvega kupca, tožiteljica pa je tudi ni dobila, ker ji gospodinja noče dati hiše. Kupec je iz-

gubil ves prevžitek, ki ga je dajal skozi več mesecev gospodinji in vrh tega še par tisočakov. Tožiteljica, rečna viničarka, pa svoj težko prihranjen denar. Spoznanje pride pač navadno prepozno in nesrečnih bodi konec, ko bo umrl zadnji človek!

Kaj je novega pri Sv. Barbari v Halozah? Prav lepa slovesnost se je zadnjo nedeljo, dne 19. t. m. vršila pri naši podružnici Sv. Elizabeti blizu hrvatske meje. Završki g. dekan je nam blagoslovil nov bronasti zvonn od mariborske livarne Bühl, ki stane 16.371 K. Sedaj ima ta starodavna cerkvena dva nova bronasta zvona, ki se odlikujeta po čistem glasu in ubrani harmoniji. Pri podružnici in romarski cerkvi Sv. Ani pri Borlu ob Dravi pa se je letos na zvoniku naredilo popolnoma novo ostrežje, sedaj je zvonik za 7 m višji od prej in je visok 31 m. Celo delo stane 150.000 K. Kleparsko delo je vestno izvršil kleparski mojster Ilea iz Zavrča, vsa druga dela, namreč tesarska, ključavničarska (krasen križ), kovaška, mizarska (lepe zatvornice), zidarska dela pa obrtniki iz domače barbarske župnije, ki so vsa dela še poceni in prav dobro izvršili in hvala Bogu brez vsake nesreče, čeprav niso imeli pri svojem nevarnem delu skoraj nobenega odra. Tukaj se je pokazalo, da imajo haloški obrtniki zadosti fosforja v glavi! Čast jim! Ako bi se ta dela izvršila po kakem «učnem» stavbeniku, bi stala najmanj pol milijona kron. Ta cerkvena ima že od lanskega lep nov bronast zvon. Gospoda završkega dekana pa bomo prosili, da nam prihodnje leto ob Aninem blagoslovljivo nov, imeniten zvonik!

Dolžnost nam velevala. Iz Vrbja pri Žalcu nam poročajo: Leta 1917 so začeli pri nas graditi elektrarno z vodnim prekopom, ki je betoniran, dolg 300 metrov in se je zanj porabilo 21 vagonov cementa. Obenem z zgradbo elektrarne so pri nas popravili spodnji mlin, zgradili električno žago in priredili poslopje kot stanovanje za 15 oseb. Iz krasno in pametno gospodarsko urejene elektrarne v Vrbju dobivajo danes električno razsvetljavo: žalski trg, Petrovče, Arja vas, Dobriša vas, Griže, Vrbje in Migijanci. Delo in modernizirane električne naprave v Vrbjem so za Savinjsko dolino in ravnokar našete kraje nepregledno koristnega gospodarskega pomena in bodo uživali ugodnosti vrbske elektrarne še pozni rodovi. Glavna in največja zasluga za elektrifikacijo zgoraj omenjenih krajev, za zgradbo elektrarne in vseh naprav gre obče na Spodnjem Stajerskem znanemu, priljubljenemu ter spoštovanemu usmiljenemu bratu Jožetu. Brat Jožef je bil v celjski in žalski okolici radi svoje vsestranske delavnosti na polju gospodarske povzdige obče priljubljen, vse ga je čislalo, cenilo in mu bodo za njegovo požrtvovalno delo elektrifikacije hvaležni pozni rodovi. Žal Bog, da je bil ta prava ljudska duša, naš brat Jožef, vsled nepravilnega postopanja od strani sobratov prisiljen, da se je te dni zopet preselil iz od njega vsestransko prenovljenega Vrbja v svojo materino hišo v Gradcu. Brat Jožef, bodi zagotovljen, da Ti bo celjsko-žalska okolica ohranila — trajno hvaležni spomin ne samo za nekaj let, ampak v nedoglednost! Dopis, ki smo ga priobčili, smo prejeli kot čut hvaležne dolžnosti iz celjsko-žalske okolice in ga tudi celotno priobčili.

Smrt vrlega moža v Selah. V nedeljo, dne 12. nov., je na poti od sv. maše od kapi zadet padel in na mestu izdihnil Anton Hovnik, p. d. Vrčkovnik, 59 let star. Bil je svoječasno selski župan in nad 25 let občinski svetovalec in odbornik. Bil je mož zlatega srca in vsekdar odprtih rok za ubožce, zato povsod priljubljen in obče spoštovan. Dva sinova je izučil za organista. Vsa njegova družina je strogo verskega duha. Tako tudi rajnega očeta smrt, dasi je prišla tako nenadoma, gotovo ni našla nepripravljenega. Bodi mu Bog plačnik za vse njegove dobrote!

Smrt vzorne matere. Iz Oplotnice pri Konjicah nam poročajo, da so pokopali tamkaj dne 19. t. m. nad vse vzgledno ter vzorno mater Antonijo Mejovk v 68. letu. Blagopokojni svetila večna luč!

Naši slovenski katoliški visokošolci (akademiki) prosijo naša društva in posamezne somišljenike, katerim bodo v kratkem poslali poštne položnice, da pošljejo nabrani denar naravnost na Spodnještajersko ljudsko posojilnico v Mariboru z označbo VI. 4200 na odrezku. Naši vrli akademiki prosijo naša društva in somišljenike, da se spominjajo ob raznih veseljih prilikah naših vsestranske podpore potrebnih akademikov v Ljubljani.

Izkaz darov za Dijaško večerjo. Okrajno glavarstvo Maribor 1250 din. Središka župnija po g. kaplanu R. Erklavcu 400 din. Na zlati poroki pri Čremešnjaku v Rečici v Sav. dolini nabral g. kaplan J. Kljun, Marija Lokač in Jožeta Fale 147.50 din. Na gostiji Supancič-Tancer v Bistrici pri Rušah nabrano 118.50 din. Stibere R., trgovec, Maribor 50 din. Od g. Jenka v Starem trgu je prišlo 14 vreč krompirja. Na gostiji Ferček-Knez v Lahomnem (župnija Laško) nabrali gostje in Ivan Kliran skupno 110 din. Ob blagoslovljenju novega križa pri vinogradu Franca in Terezije Filipič v Žerovincih (Svetinje) zbrani gostje darovali 110 din. Vsem darovalcem prisrčna hvala! Blagajnik opomni, da so v «Sl. Gospodarju» izkazani darovi za brezplačno toplo večerjo ubožnih srednješolskih dijakov v Mariboru. Z zbirko za slovenske akademike v Ljubljani nima naš odbor nobene zveze. — Blagajnik Dijaške večerje, Maribor, Cirilova tiskarna.

Srečo je imel na lovu. V bližini Stoperc pri Rogatcu je ustrelil minulo nedeljo posestnik Jožef Dečman divjega mrjasca, ki je tehtal 170 kg. Redek lovski plen je bil razstavljen v Celju v hotelu «Balkan».

Mozirski balkanizem. Še ni dolgo tega, odkar je neki mozirski naprednjak zatrjeval, da je Mozirje bilo in bo napredno, kar jim mi seveda radi pustimo veljati. Spričo raznih dogodkov bi mi pač ne slišali radi, da

je Mozirje «klerikalno.» Kot slišimo iz gotovega dela naše države o batinanju, ki je seveda mogoče le pod naprednim režimom, tako se lahko vidi tudi v Mozirju, da se aretiranec v spremstvu tržkega župana in odbornika za noge in roke vleče po cesti na rotovž. Mi nimamo nič proti temu, ako se pijan človek ali razgrajč aretira, pravzaprav odobravamo to, da pa se nečloveško in tako sramotno postopa z njim, proti temu smo protestirali in bomo protestirali. Tudi dejstvo, če dobi sam župan kľofuto, ne opravičuje tega. Taki dogodki so le mogoči v kraju, kjer Sokol razvija svoje peruti, pod županom kot starostom Sokola. Popotnik, ki mora iti skozi trg, idi tiho in ne glej na desno in ne na levo. — Zdravo, zdravo!

Glavo mu je zdrobilo kolo. Posestniški sin Pulko od Sv. Lovrenca nad Mariborom je peljal les v ovarno za čreslovino v Majšperg. Med potom je pri hudem klancu skočil z voza, padel pod kolo, ki mu je tako razdrobilo glavo, da je bil pri priči mrtve.

Starka in njenih osem psov. Pred nekaj tedni so prinesli razni listi poročilo, kako so našli v Londonu mrtvo na postelji neko staro imenitno gospo in okrog mrtvega trupla je sedelo ter mijavkalo vse polno različnih mačk. V Sarajevu živi tudi 60letna starka, vdova po vojnem lekarnarju. Ker starke že ni bilo nekaj dni na svetlo, je vdrla policija nasilnim potom v njeno povsem zapuščeno stanovanje. Policajo so našli starko zapuščeno ter bolno ležati na stari postelji, pri glavi starke je tulil velik rumen pes in temu velikemu je odgovarjalo še drugih sedem pasjih tovarišev. Starka je rekla, da je njen veliki rumeni pes njen najstarejši sin. Prostor, v katerih so dobili starko in pse, so bili nepopisno ostudno onesnažene. Starko so morali s silo prepeljati v bolnico, ni se hotela ločiti radevolje od svojih psov, ki niso z njo vred že jedli več dni.

Sneg in volkovi v Srbiji in Črnigori. Po stari Srbiji in v Črnigori po kolašinskem okraju je zapadel sneg. Radi zime, ki je že nastopila po zgoraj omenjenih krajih, so se začeli pojavljati volkovi v celih gručah. V Črnigori so vdrli gladni volkovi samo pri enem posestniku v ovčjo stajo ter mu raztrgali 90 ovac. Škodo cenijo na 20.000 D.

Malo preveč surov mož. V Subotici se je doigrala žalostno-smešna žaloigra med dvema zakonskima. — Martin Mukalin, subotički delavec, je pijana surovina, ki je v pijanem stanju se kregal in pretepal svojo ženo. Te dni se je zopet vrnil proti večeru domov, začel prepir z ženo in slednjič je prišlo tudi do pretepa. Mož je bil močnejši od žene in jej je v medsebojnem pretepu odgriznil nos. Uboga, breznosa žena se je zatekla v bolnico, moža pa so zaprli.

Svinja obžrla otroka. Grozno nesrečen slučaj se je zgodil te dni v selu Mišovin v Sremu. Žena posestnika Jo vana Saraza je imela opravka v kuhinji in zraven nje je bil tudi njen enoletni otrok. Žena je šla po vodo iz kuhinje ter pustila otroka samega. V materini odsotnosti je prišla v kuhinjo svinja, odgriznila otroku obe roki, nasek ter ušesa. Ko se je mati vrnila z vodo, je bil otrok že grozno razmesarjen in je na potu v bolnico izdahnul.

Poštenemu najditelju. Dne 13. t. m. je zgubil ubog posestnik na postaji Radeče pri Zidanem mostu denaritelj se prosi, da odda najdeno denarnico proti primerni nagradi na naslov: Janez Voginc, Ledina štev. 46, Selnica ob Savi.

Planinski koledar 1923. VIII. letnik. Uredil F. Kocbek, založil Brunon Rotter v Mariboru, Krekova ulica 5, Maribor 1922. Tiskarna sv. Cirila. Cena 6.50 D, s pošto 7 D. — Novi Planinski koledar se razločuje od prejšnjih s tem, da je povzel tudi cerkveni pravoslavni koledar. Ima nekatere nove članke, kakor: Hoja po gorah; Turistovski promet v obmejnem pogorju; Varujte gorske svetle; Med društvenimi poročili: Organizacija T. K. Skelce; Organizacija Jugoslovanskega zimskošportnega saveza v Ljubljani. Vodnika za planinske kraje Slovenije je pomnožil s točkami: Bistrica ob koroški železnici, Polzela, Ptuj, Ribnica, Rogaska Slatina, Sv. Urban pri Mariboru in Vuhred. Nov je tudi Seznam slovenskih gora, prehodov in sedel ter Planinsko slovstvo. Nova sta tudi Krokija Karavank in Korošice. Izostal pa je Vodnik za hrvaško gorovje; menda ni našel Planinski koledar istega odmeva pri naših bratih, kakor bi si ga zaslužil. Koledar ni samo potreben za hribolazce, ampak se priporoča vsem, posebno prebivalcem v hribovju, posebno po člankih: Zdravljenje bolezni v gorah, Žepna lekarna, Znamenja v sili. Koledar je skrbno sestavljen in ima lepo zunanjo obliko; na koncu pa še dovolj praznega papirja za razne notice. Cena je pri sedanjih draginskih razmerah papirja in tiska izredno nizka, tako, da se sme pričakovati, da se bode Planinski koledar kmalu razpečal, kar bi bilo vsaj nekaj priznanja za idealno delo izdajateljev. — M. Lj.

Opozarjamo na prilogo manufakturne trgovine «pri solncu» g. Alojzija Drogenik v Celju, Glavni trg 9, ki je priložena današnjemu listu ter to trgovino najtopleje priporočamo.

Gospodarstvo.

KAKO SE PLAČUJEJO V NAŠI DRŽAVI DAVKI.

V listih se je opetovano razpravljalo o tem, koliko davkov plačujejo posamezne pokrajine, katere plačujejo več, katere so preobremenjene, razpravljalo se je o tem, katere pokrajine so aktivne, katere pokrivajo vse stroške, ki odpadejo na pokrajine z ozirom na število prebivalstva. Listi vladnih strank so vedno povdarjali, da Slovenija sama za sebe ni zmožna življenja, da ni v stanu kriti vseh stroškov, da rabi pomoči od drugih pokrajin. Kot najjačji argument proti avtonomiji so vedno povdarjali, da se avtonomna Slovenija ne bi mogla vzdržati, da bi ne imela sredstev za pokritje vseh stroškov.

Ako vzamemo proračun za leto 1922-23 v roke, lah-

ko izračunamo, da plačuje Slovenija, Hrvatska, Bosna, Vojvodina več davka, kot Srbija in Črna gora, da pride na enega prebivalca v prečanskih pokrajinah več davka kot v Srbiji in Črni gori, izračunamo pa tudi lahko, da Slovenija n. pr. plača več davkov, kakor znašajo vsi stroški za Slovenijo in njen delež na stroških, ki so skupni za vse pokrajine, oziroma za celo državo.

Dobijo se dvomljivci, ki dvomijo nad številkami, izkazanimi v proračunu, katerega je predložila vlada in za katerega so glasovale vladne stranke, češ, da ni gotovo, da bi Slovenija plačala toliko, kolikor izkazuje proračun in da Srbija gotovo več plača, kakor je navedeno v proračunu.

Ker je računski zaključek, iz katerega bi se dalo sklepati, koliko davkov se plačuje v posameznih pokrajinah, sestavljen še le za leto 1913, se je v finančni zakon sprejela točka, da mora finančni minister predložiti vsak mesec izkaz dohodkov in stroškov prejšnjega mesca, da se more kontrolirati, ali vlada uvaža proračun. Predložil se je prvi izkaz za mesec avgust in september.

Srbija šteje 4,179.679 prebivalcev in bi plačala po proračunu za leto 1922-23 1,375.980.000 dinarjev kot specialne državne dohodke (neposredni davki in doklade, specialna trošarina, takse, monopoli, prometne ustanove, gospodarske ustanove, državna posestva, kapitali in fondovi, razni mali prihodki). Po proračunu bi ti dohodki morali znašati za dva meseca 229,330.000 dinarjev, plačalo se je po izkazu skupno 231,739.478 dinarjev, torej približno toliko, kolikor je proračunjeno za dva meseca.

Plačalo se je na	
neposrednih davkov in doklad	23,087.703 din.
trošarini	803.678 «
taksah	19,634.821 «
monopolih	103,209.357 «
prometne ustanove	77,719.651 «
gospodarske ustanove	1,558.728 «
državna posestva	2,343.232 «
kapitali in fondovi	651.193 «
razni mali prihodki	2,731.115 «

Slovenija šteje 1,056.484 prebivalcev in bi morala plačati kot specialne državne dohodke po proračunu letno 343,620.618 dinarjev. Na dva mesca bi prišlo 57 milijonov 270.103 dinarjev. Plačalo se je pa po izkazu 69,482.623 dinarjev, torej v dveh mescih 12 milijonov dinarjev več, kakor je proračunano.

Plačalo se je:	
neposredni davki in doklade	10,817.660 din.
trošarina	1,900.896 «
takse	9,933.072 «
monopoli	31,032.453 «
prometne ustanove	6,471.289 «
gospodarske ustanove	79.711 «
državna posestva	8,047.077 «
kapitali in fondovi	22.724 «
razni mali prihodki	1,177.741 «

Če primerjamo vplačane zneske in sicer na račun neposrednih davkov specialnih, trošarin, taks, državnih posestev, in raznih v Srbiji in Sloveniji, vidimo, da so ta plačila previsoka z ozirom na gospodarske razmere in z ozirom na število prebivalstva. Mogoče se bo kdo začudil, da so dohodki prometnih ustanov v Sloveniji tako majhni; vzrok temu je dejstvo, da je v Sloveniji večji del železniških prog pod upravo južne železnice, da razpolaga državna železnica le z neznatnim delom železničnega omrežja.

Splošni državni dohodki (carina, trošarina, ažijska, davek na poslovni promet, invalidski davek) so proračunani za 2,488.824.000 dinarjev, odpade na dva meseca 414,804.000 dinarjev. Vplačalo se je za mesec avgust in september le 274,161.552 dinarjev, znatno manj, ko je bilo proračunano. Ako bi se ti dohodki razdelili po pokrajinah, bi pač videli, da Slovenija mnogo več plača, kakor ji gre po gospodarskih razmerah in številu prebivalstva, saj vidimo na specialni trošarini na primer, da je Srbija v dveh mescih plačala le 803.678 dinarjev, dočim je plačala Slovenija v istem času 1,900.896 dinarjev, dvakrat več, četudi šteje le četrt prebivalstva Srbije.

Številke govore jasno in glasno!

Vladimir Pušenjak,
nar. poslanec.

—o—

Še enkrat: Oddaja konj in vprege za vojaške vežbe.

Neprestano dobivamo pritožbe, da zahteva vojaška oblast od kmetov konje, vozove, vprego in celo vole za vojaške vaje ali vežbe. Razburjenje med ljudstvom radi teh nepotrebnih sekatur je veliko. Poslanci Jugoslov. kluba Žebot, Pušenjak in Krajnc so poslali vladi in vojnemu ministru oster protest ter so zahtevali, naj se ta nepotrebna naredba prekliche. — Te dni so dospeli zopet odposlanci mnogih občin v Maribor ter so izročili našim poslancem in vodstvu Slov. ljudske stranke proteste prizadetih občin. Član ptujskega okrajnega zastopa in župan občine Gajovci g. Ranftl je skupno s poslancem Žebotom ustmeno prednašal pritožbe pri komandi mariborskega vojnega okraga. Ko dobijo naši poslanci odgovor na svoj protest, ga bomo v našem listu objavili. Militarizem je strašno breme za naše ljudstvo, posebno za kmeta. A poslanci Samostojne so pred dobrim tednom vsi kot en mož (plačani vladni hlapci) glasovali za novi izdatek za oboroževanje v znesku — 3200 milijonov kron! Na shodih in v «Kmetijskem listu» pa se hvalijo, kaki prijatelji in dobrotniki kmeta da so!

Zavarovalnice in naša vlada. Slovenskih, hrvatskih in srbskih domačih zavarovalnih družb imamo v naši državi največ šest, vseh zavarovalnih družb, ki poslujejo v Jugoslaviji pa je 26. Torej je vlada dala koncesije 20 tujim inozemskim družbam. Nekatere od teh so se skrile pod zvočno domače ime, kakor n. pr. «Jugoslavija» (t. j. Phöniks), «Jadranska zavarovalna družba» (t.

j. Riunione adriatica di sicurtá), «Vardar» (t. j. Providentia) itd. Vlada je pozvana, da brani državo in državljan pred odiranjem in izrabljanjem. Tuje zavarovalne družbe ne nudijo nobenega jamstva v naši državi, ker njihovo poslovanje pri nas nikdo ne nadzoruje. Toda tudi taki, ki to vedo, često nasedejo vsiljivim agentom zaradi nizkih zavarovalnih tarifov. Našim ljudem je treba priklicati v spomin pregovor, da vse, kar je poceni, je drago. Pride lahko trenutek, da se bodo bridko kesali, zakaj se niso zavarovali pri domačem zavarovalnem zavodu. Toda ne samo s tem, da z nizkimi tarifnimi postavkami love tuje zavarovalne družbe naš denar za židovske žepe, marveč tudi s tem, da pridobe za vodstvo svojih poslov v naši državi vplivne osebe. Tak slučaj je n. pr. z zavarovalno družbo «Avstrijski Phöniks», ki je pridobila za svojega glavnega zastopnika bivšega pravosodnega ministra Marko Gjuričiča. Ta srbski radikal in advokat vsekakor ni tega sprejel iz idealnih nagibov. Gonja za zaslužkom, ki je v Srbiji zelo udomačena in razširjena, ne pozna nobenih mej. V Nici je neki srbski poslanec in bivši minister odprl celo «javno hišo» zaradi zaslužka. Vsled tako nizkega stanja javne morale je mogoče, da se srbijski bivši minister zavzame za zloglasno zavarovalno družbo, kakor je «Avstrijski Phöniks», ki je sprejemala obligacije avstrijskih vojnih posojil in kritje zavarovalnin ter s tem težko oškodovala nešteto zavarovancev. Take posle je vršila tudi «Jadranska zavarovalna družba». Črnorumeni izrazitost teh zavodov protiaustrijsko usmerjenega Gjuričiča prav nič ne ovira, da zastopa državnim in državljskim interesom škodljivo družbo. Taka je pač «državotvornost» naših «državotvorcev». Nam očitajo avstrijsčino, sami pa spravljajo Judežve groše za svoja izdajstva! Z ozirom na vse to pač ni čudno, če pod sedanjim koritarskim vladnim režimom z razpašeno korupcijo cvete in uspeva tujinstvo in gospodarsko in politično suženjstvo države in njenih državljanov. Danes bolj ko kdaj prej velja geslo: Svoji k svojim!

Železniški tarifni odbor. Začetkom prihodnjega leta se sestane poseben železniški tarifni odbor, ki bo razpravljal o raznih vprašanjih železniške tarifne politike. Dobro bi bilo, da merodajni krogi, zlasti trgovska in obrtna zbornica, županska zveza in slično, pripravijo potrebne predloge za ta sestanek. Ni namreč vse eno za pridobitne stanove, kako se bo razvijala naša železniška tarifna politika, zlasti pa ko stojimo pred zopetnim občutnim povišanjem železniških tarifov.

Nove takse na vino in na alkoholne pijače. Naše ministristvo financ namerava uvesti nove takse na vino in na vse alkoholne pijače. Potom teh novih taks hoče Pašič-Pučljeva vlada dobiti 300 milijonov dinarjev novih dohodkov.

Iz zagrebškega žitnega trga. Konsumenti so se že začeli na zagrebškem žitnem trgu vrlo zanimati za nakup žitne robe. Vsled tega zanimanja od strani konsumentov so žitni trgovci iz Vojvodine znatno povišali svoje zahteve. Cena moki se sicer od minulega tedna ni nič kaj spremenila, pa je poskočila cena pšenici za 2 K pri kg. Zadnje dni je dospelo v našo državo veliko italijanske moke, katero razprodajajo trgovci med gladne Dalmatince. Odkar je dovoljen uvoz žita in moke v našo državo brez carine, so si osvojili naše južno tržišče z žitom italijanski trgovci. Naši mlinci namreč ne morejo konkurirati z italijanskimi, ker so pri nas žitne cene zelo visoke ter železnica draga, da je kar joj. Italijani pa uvažajo svojo žitno robo po morju. Vsled poplave z italijansko moko so prenehali nekateri veliki mlinci v Vojvodini z delom. Cena pšenici se je dvignila od 1350 na 1600 K od postaje v Bački. Na borzi v Novem Sadu so prodajali pšenico po 1580 K. Rži je zelo malo v prometu ter plačujejo rž najtežje in najboljše vrste po 1600 K. Ječmen je brez prometa in stane 1200 K oni za krmiljenje, za pivovarne pa 1500 K. Oves je v ceni poskočil in to radi pomanjkanja dobrega ovsa. Slavonski oves plačujejo po 1200 K. Zelo povprašujejo po stari koruzi, ki stane 1400 K. Novo koruzo ponujajo z dobavo v decembru po 700 K, z dobavo v marcu po 800 K od postaje v Bački. Zadnji teden se je s koruzo zelo malo trgovalo, ker so zahtevali posestniki robe, da se plača polovica takoj v gotovini, nakar pa se kupci niso upali pristati. Bela moka se doma prodaja v Zagrebu po 23—23.5 K. Otrobi se gibljejo po kakovosti v ceni med 600 in 700 K. Po naših južnih in najbolj žitorodnih krajih je v zadnjem času nastopilo zelo lepo vreme in bodo poljedelci lahko posejali ozimino.

Tržne cene v Mariboru. Govedina: 1 kg govejega mesa I stane 14 D, 1 kg II 13 D, 1 kg III 11—12 D. — Teletina: 1 kg teletine I stane 16 D, 1 kg II 15 D. — Svinjina: 1 kg prašičjega mesa stane 22—22.50 D. — Kostrunovo meso je po 12 D 1 kg. — Konjsko meso: 1 kg I 4 D, II 3 D. — Kože: 1 komad konjske kože 100 D, 1 kg goveje 8.75 D, telečje 12.50 D, 1 kg gornjega usnja 90—120 D, podplatov 100 D. — Perutnina: 1 komad piščanca majhen 16 D, večji 30 D, 1 kokoš 32—36 D, 1 raca 15—20 D, 1 gos 45—50 D, 1 domač majhen zajec 8 D, večji 10 D. — Žito: 1 kg pšenice 4 D, rži 3.50 D, ovsa 3.50, koruze 4 D, prosa 4 D, ajde 4 D, fižola 4—5 D. — Mlevski izdelki: 1 kd pšenične moke štev. 9 6 D, štev. 1 5.75 D, prosene kaše 7.50 D, ješprenja 6.25, otrobov 3 D, koruzne moke 4.50 D, koruznega zdroba 5.50 D, pšeničnega zdroba 7 D. — Krma: 1 q sladkega sena 187—225 D.

Cene surovih govejim kožam so močno padle. — Pred nekaterimi tedni so še plačevali v Mariboru goveje kože 1 kg po 72 do 80 K, a danes jih plačujejo samo še po 30 do 36 K. Temu sorazmerno bi morale pasti tudi cene izdelanim kožam in podplatom. A tu opažamo le prav neznamen padec cen. Ali je tukaj tudi kmet kriv draginje?

Jabolka plačujejo češki in banatski kupci po 5, 6 in 7 K 1 kg. Zadnje dni se opaža v sadni trgovini zopet močan zastoj.

Oddaja vinskih trt iz državnih trtnih nasadov. Državno vinarsko nadzorništvo v Mariboru daje s tem vinogradnikom na znanje, da se bodo spomladi leta 1923 oddajale trte iz drž. trtnih nasadov v Sloveniji (podpisano nadzorništvo ima na razpolago okoli 50.000 cepčenk, 25.000 korenjakov in 200.000 ključev po sledečih cenah in sicer: 1. cepčjenke Ia, 1000 komadov za 1500 dinarjev, 2. korenjaki Ia, 1000 komadov za 300 dinarjev, 3. ključi Ia, 1000 komadov za 150 dinarjev. Pri dodelitvi trt se bo oziralo v prvi vrsti na manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu v pristojni drž. trtnici. Omot in dovoz na železnico in pošto se zaračuna posebej. Trte dobijo le vinogradniki iz Slovenije, ki se zavežejo, da bodo iste sadili na lastni zemlji. Pri dodelitvi korenjakov se bo oziralo v prvi vrsti na one naročnike, ki nameravajo zasaditi lastni matičnjak, pri dodelitvi ključev pa na one, ki cepijo trte za lastni vinograd in ne za prodajo in ki doprinesejo tozadevno potrdilo pristojne občine. Naročila se sprejemajo pri državnih trtnih nasadih in pri goraj imenovanem nadzorništvu in sicer najkasneje do 10. decembra t. l. Po tem roku se trte razdelijo sorazmerno med vse opravičene naročnike, katerim se dostavi tozadevna nakaznica. Vsak naročnik, ki se mu nakažejo naročene vrste trt, je obvezan iste prevzeti in plačati. Naročniki, ki dobijo dodeljene druge sorte nego so jih naročili v nadomestilo, morajo nakaznice, če dodeljenih vrst ne želijo, tekom 14 dni s priporočeno pošto vrniti, drugače so tudi oni zavezani nakazane trte prevzeti in plačati.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 240—244 naših kron, francoski frank stane 17.10—17.30 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.37, za 100 čehoslovaških kron 774—786, za 100 nemških mark 4.14, in za 100 laških lir 1136—1152 jugoslovanskih kron. V Curihi znaša vrednost naše krone 2.10 centimov (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za 10 točk.

Dopisi.

Selnica ob Dravi. Dne 12. t. m. se je vršil pri nas shod vojnih invalidov, ki je bil precej dobro obiskan. V odbor so bili izvoljeni sledeči tovariši: Predsednik Verdonig Andrej, blagajnik Čaplo Jakob, preglednik Lešnik Andrej. V slučaju potrebe radi različnih informacij se naj torej invalidi in vdove obračajo edino le na zgoraj imenovane tri zaupnike, kar se tiče Selnice z okolico.

Sv. Lovrene na Dravskem polju. Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 26. t. m., šaloigro «Cevljar». Ker se bo porabil čisti dobiček za orlovske kroje, pridite prijatelji poštene zabave v obilnem številu!

Ptuj. V vrtu Marijem dekleške kogregacije pri č. oo. minoritih si želimo vsaditi cvetlico poštene zabave s tem, da uprizarimo v nedeljo, dne 10. decembra takoj po večernicah v Narodnem domu me hčerke Brezmadežne velekrasno igro «Zmaga najsvetejšega zakramenta» v šestih dejanjih. V mnogobrojnem številu vabljeni vsi prijatelji poštene zabave, osobito pa še članice Marijinih družb iz sosednjih župnij.

Sv. Ema ob Sotli. Te dni sta bila poročena pri Materi božji na Tinskem Vostner Franc kot šolski načelnik pri Sv. Emi in večletni občinski svetovalec ter odbornik bralnega društva, z blago nevesto Smole Terezijo, p. d. Ljubše, iz Zibike, hčerjo še živega očeta Smoleta Franc, mnogoletnega cerkvenega ključarja v Zibiki in obče spoštovanega moža. Na željo ženina in očeta Ljubše in z enoglasnim odobrenjem veselih svatov se je nabralo kot podpora za Dijaško kuhinjo v Mariboru, za Dijaško večerjo, v hiši očeta Ljubšeta in na ženinovem domu pri Sv. Emi skupna svota 400 K za uboge katoliške dijake, ki bodo še enkrat v korist slovenskemu ljudstvu v verskem in narodnem oziru. Največje narodno dobro delo stori, kateri podpira katoliško dijaštvo v sedanjih nevarnih žalostnih časih. Verni Slovenci, posnemajte! Poročnemu paru sprositi Tinska Mati božja od Boga obilo milosti in sreče!

Ah, te bolečine! Malo Fellerjevega pravega Elzafluida in proč so bolečine!

Drgneja s Fellerjevim Elzafluidom je prava dobrodejnost! Univa je s Fellerjevim Elzafluidom jači mišice in živce! Deluje anti-septično in osvežujoče! Prežene nabodila naredi neobčutljivega proti mrzlemu zraku! Za oči in ušesa! Za zobe in glavo! Za vrat in usta! Za hrbet in ude! Za celo telo izvestno hitro sredstvo in kosmetikum. Fellerjev Elzafluid je veliko močnejši in izdatnejši kakor francosko žanje. En poskus zadostuje, da tudi vi rečete: **To je najboljšje, kar sem kedaj okušal!**

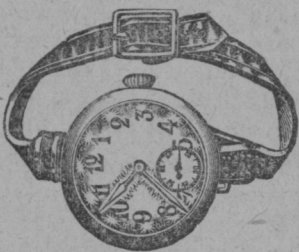
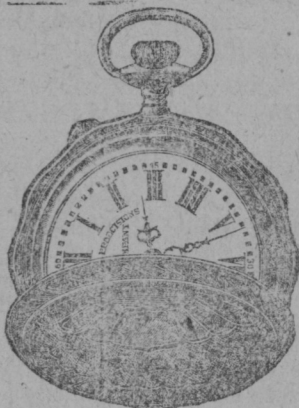
V vseh dotičnih poslovnih zahtevah samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. Pri naravnih naročilih stane s paketom in poštino vred, če se pošlje denar naprej ali po povzetju: 3 dvojnatih ali 1 specialna steklenica 24 Din., 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice 84 Din., 24 dvojnatih ali 8 specialnih steklenic 145 Din., 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 208 Din.

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja očesa 2 Din. in 3 Din. Elza-mentolni črtniki 4 Din., Elza-posipalni prašek 3 Din. Elza-ribje olje 20 Din., Elza-voda za usta 12 Din., Elza-kolonska voda 15 Din., Elza-šumski miris za srbo 15 Din., Glycerin 4 Din., in 15 Din., Lysol, Lysoform 12 Din., Kineški čaj od D dalje, originalno Radikum francosko žganje, velika steklenica 13 Din., Elza-mrčesni prašek 7 Din., strup za podgane in miši 7 Din. Za primot in pakovanje se poštnina posebej računa. Na te cene se računa sedaj še 5 odstotkov doplatka. Adresirati natančno:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elza trg št 341, Hrvatsko.

Sevnica ob Savi. Na zlati poroki Martina in Marije Vok se je nabralo za sklad KZ 600 K. Bog povrni! Zlatoporočencema; ki sta naša vrla somišljenika pa želimo, da jima ljubi Bog ohrani čilo zdravje in zadovoljnost do skrajnih mej človeškega življenja. Bog jih naj živi!

U R A

je stvar zanesljivosti, ker pri kupovanju nikdar ne morete vedeti za koliko se bo zvišala cena od skoraj potrebnih popravil.

Od ponovnih izdatkov pazite samo, ako imate garancijo za popolno dobro vrsto strojev. — **Tvrda SUTTNER**, kot jugoslovansko skladišče lastne šviarske tvornice ur nudi Vam vedno veliko zbirko samo prvovrstnih ur v vseh cenah! — Predvsem znamka «IKO» Švicarska tvornica jamči Vam za dobroto stroja! Zahtevajte bogato ilustrovani cenik, v katerem najdete ure za go-pode in gospe, iz zlata in srebra, nikla itd v vsaki ceni, ravnotako zapestne ure, budilke, dalje verižice, obeke in različni nakit. Pošljite za ta cenik samo 2 dinarja.

Odpošiljalna tvrdka ur H. SUTTNER Ljubljana 992 Slovenija.

Kupim po najvišji ceni vsako množino

lamskega lesa

franko vagon vseh postaj Štajerske. Obvezne ponudbe prosim na naslov:

KOROŠEC DRAGOTIN, lesna trgovina. Gorenje št. 7, Rečica ob Paki. 1—6 1006

Razglas.

Mestno župansvo v Slov. Bistrici proda

pritlično hišo

obsegajoča 3 prostorne sobe, kuhinjo, jedilno shrambo in klet. Poleg hiše je dvorišče z gospodarskim poslopjem in vrtom. Poslopje se nahaja v mestu ob državni cesti proti Celju v bližini vojašnic in je zelo prikladno za 1 rodbino.

Pismene ponudbe, katere pa županstva ne vežejo, je vložiti do 1. decembra t. l. pri občinskem uradu v Slov. Bistrici, kjer so tudi nadaljna pojasnila na razpolago.

No IV 427/22
4

Sklep.

Na predlog Lize, Franca, Ivana in Jožefa Nachberger se na 30. novembra t. l. na Ložnici 6, pri Celju delo čena prostovoljna sodna dražba nepremičnin vl. št. 75, 277 d. o. Medlog, 13 d. o. Lisce 207 d. o. Ostrožno s pritlikino in premičnino tem potom prekliche.

Okrajno sodišče v Celju, odd. IV., dne 16. novembra 1922.

971

PRODAJAMO

vse vrste

gospodarskih strojev

v dobrem stanju, kakor:

železne pluge, valjke, brane, vejače in dr. Oskrbiništvo Zelendvor, p. Petrijanec via Varaždin 1—3 1002

P
O
Z
O
R

Tudi vi se boste prepričali, da je v Vašo korist, ako si ogledate najprvo velikan-sko manufakturno zalogo tvrde

Aloiz Drofenik

Celje, pri Solncu, Glavni trg 9

predno kupite zimsko oblačilo. Stalno velika zaloga vsakovrstnega inozemskega oblačilnega blaga.

Za obilen obisk se priporoča

Aloiz Drofenik.

1—6 996

PRODAJALNA CIRILOVE TISKARNE V MARIBORU

priporoča

Papir, vsakovrstni za pisarne in pisma, ovijalni papir, pisarniške potrebščine, kakor: peresa, črnila, rdečila, svinčnike, radirke, kuverte, trgovske knjige, molitvenice, rožne vence, svetinjske, podobice, križe itd. — Posebno opozarja na svileni papir in na prešani papir v vseh barvah. — Ima tudi vse tiskovine za župne, šolske, občinske in posojilniške urade, vse knjige in zvezke za ljudske in srednje šole. — Cene so priznane nizke in postrežba točna. — — — — — Cirilova tiskarna.

Pozor! Na vprašanja glede inseratov odgovarja upravništvo le takrat, ako je za odgovor priložena potrebna znamka. Na vprašanja brez poštnine upravništvo ne more odgovarjati.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru, Stolna ulica št. 6, r. z. z n. z.

obrestuje od 1. novembra 1922 navadne hranilne vloge, katere se zamore vsak čas dvigniti

po 5%

Vloge na trimesečno odpoved po 5 1/2 %, večje in stalnejše vloge po dogovoru od 6 % do 6 1/2 %.

2—3

939

Laneno seme

vosek, suhe gobe, kumno, orehe, fižol, vseh vrst žit

ter sploh vse deželne prideleke kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka

J. Dečko, Celje, Glavni trg 10

lik taine cerkve, (prej Milan Hočevan)

Mala naznanila.

Posestvo na prodaj

okoli 3 orale v Oseku št. 133. Novozidana hiša sposobna za vsako obrt, prej doobročena gostilna in trgovina z mešanim blagom. Ima 3 sobe, kuhinjo, shrambo in spodnjo klet. Dalje hleve za govedo in svinje, dve njivi, lep sadonik in vrt. Potrebno pohištvo za gostilno: mize, klopi, omara za umivanje in shrambo steklenic. Ena krava in telica. Hiša leži ob veliki cesti pol ure oddaljena od trga Sv. Trojice. Več se izve pri Leopoldu Kreft, Ivanjski vrh 12 p. Ivanjci. 1—3 1003

Malo posestvo se prodaja v Novim vasi 49, pri Konjicah za 120.000 kron. Vpraša se v nedeljo na licu mesta. Pismo pa: Alojzij Perc, Sp. Rečica p. Laško. 1004

Velik šekasti pes z belim vratom in belimi nogami se izgubil. Kdor ve zanj, naj priloži nagradi hitro naznani. Štefku Kobale, Selnica o. Dra. 995

Malo posestvo je napr. 7 orolov veliko in četrt u od državne ceste. Selnica o. Dra. Ferd. Serbec. 1—2 995

Malo posestvo ob veliki cesti prodaja Marija Koren, Braunschweig 53 p. Rače. 995

Za vinograde 6000 ko hlastov. Lepega kolja ima takoj za prodati Ludvik Vernik, Velika D. delja. 1—2 1000

Sodarski učenec sprejme Josip Ramšak, Ru. 1000

Posestvo se prodaja. Vpraša se pri Francu Mariji Marko, Kamnica pri Mariboru 66. 1000

Popolna oprava s spaso soto iz trdega lesa, skorajna se ceno prodaja. Iz prijaznosti zve v Mariboru, Aleksandrova c. 77, v trgovini: 2—3

Rezalnice nove in ne rabljene po izbrani ceni. J. Pfeifer, ml. H. 1008

Enonadstropna hiša

v Ptuj za trgovino, spalnico ali večje industrijsko podjetje na prostem. Klet 29 m dolga, velik vrt, event. stavbišča, blizu kolodvaja ob prometni Ljutomerski cesti. Na dvorišču fotoatelj. Vselej mogoča takoj. Cena 1.800.000. Poleg je na prodaj še dr. enonadstropna hiša z hlevom, kolarnico in vrtom. Cena 800.000 K. Jožef Kranjc, Ptuj, Ljutomerska cesta 16.

navedeno določilo ne nanaša, in se domovinska občina nikakor ne more upirati plačilu stroškov sploh. Kakor rečeno: Če bi graška občina ne bila storila svoje postavne dolžnosti o takojšnjem obvestilu, potem bi bila odgovorna za tisto razliko, kar bi več stalo oskrbovanje v Grazu, nego doma.

Toda iz vsega je razvidno, da je storila graška občina vse, kar predpisuje zakon. Iz tega pa sledi zopet, da je domovinska občina dolžna plačati vse oskrbne stroške. Nadaljno njeno mnenje, da bi bila dolžnost mestnega magistrata graškega, prepeljati dotično ubogo v domovinsko občino, v zakonu ni utemeljeno. Po § 21 ubožnega zakona (za Kranjsko) sme pač občina bivališča odrediti prevoz ubožcev v domovno občino, ni pa to njena dolžnost. Čisto vseeno je tudi, ali se je občina obvezala plačati stroške za oskrbo v tuji občini ali ne, ker predpisuje to že zakon.

K sklepu pa še to-le: Občina naj le plača oskrbne stroške že z ozirom na to, ker so po valutni diferenci medvomno manjši, nego bi bili, če bi oskrbovala občina dotično osebo doma. Če pa meni občina, da ne kaže plačevati nadaljnjih oskrbnih stroškov za oskrbovanje F. S. v Grazu, mora pač sama poslati koga tje, da prepeleje dotično ubogo domov.

Vsak drug korak bi bil v tem slučaju popolnoma brezuspešen.

Uradne pošiljke županste — prostost poštine. —

Po neki opozoritvi direkcije pošte in brzojava pošiljajo mnogi občinski uradi razne vloge na državne oblasti, zlasti prizive proti odmeri dohodnine od privatnih strank v uradnih pisemskih ovitkih z označbo »službeno, poštine prosto« kot uradno občinsko zadevo na okrajno davčno oblast, oziroma druge urade poštine prosto.

To je zloraba uradne oblasti v svrhu dosege poštinske prostosti po § 423, točka 2, črka d, o dohodarstvenih prestopkih.

Ker je mogoče, da se nekateri občinski uradi niti ne zavedajo kaznivosti takega postopanja, se opozarjajo vsi občinski uradi (županstva) na nedopustnost takih pošiljav in na kazenske posledice po navedenem paragrafu. Vsled prošnje direkcije pošte in telegrafa se je naročilo političnim oblastvom prve stopnje, da izroče pošti pisemske ovitke od vsakega kot poštine prosto označenega pisma, v katerem je bila privatna vloga, da se izterja poština od pošiljatelja.

O tem so bili obveščeni radi analognega postopanja tudi drugi državni uradi.

V katerih slučajih pa imajo občinski uradi pravico do oprostitve poštini pristojbin, je natančno navedeno v okrožnici, razglašeni v »Uradnem listu« št. 82 z dne 16. julija 1921.

Napoved stanovanj in stanovalcev.

Županstva so dobila od davčnih oblastev (če povsod, ne vemo) nalog, da morajo vsi hišni posestniki ali njihovi namestniki vložiti do dne 30. novembra 1922 hišne izkaznice in stanovanjske izkaze, dalje zaznamke prebivalcev v poslopjih, neoddanih v najem. — Na to zadevno vprašanje nekega županstva opozarjamo, da tu ne gre za kako novo naredbo, marveč temelji ta nalog na določbi § 200 starega, avstrijskega zakona o direktnih osebnih davkih. — Nova je pač le globa, ki jo je zapretila delegacija ministrstva financ do višine 4000 K, dočim je določena v § 247 omenjenega zakona le v znesku 400 K.

Da ne pride kdo, ki bi ne vložil pravočasno zahtevanih izkazov in napovedi, res v neprimolike in kazni, smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo in prvi vrsti županstva na tozadevni razglas delegacije ministrstva financ z dne 2. oktobra 1922, K št. 2486 A I. 1922 v »Uradnem listu« št. 106. — Županstva naj ta razglas takoj javno razglase, če tega morda še niso storila. Ker razglasa delegacija, da se dobivajo tiskovine za vse izkaze brezplačno pri davčnih uradih, naj županstva prekrije tiskovine za vse prizadete občane-posestnike, jim izdele tiskovine in grede ljudem sploh pri popisovanju na roko.

Če se morda ponekod doslej taki izkazi niso vlagali, ne sme to nikogar motiti, da bi tudi sedaj opustil pravočasno vložitev, ker bi trpel škodo vsled globe le tam. No, pripomniti pač smemo tukaj, da iz vsega ni razvidno nič drugega, nego kako »izborna« funkcijonira v Sloveniji — davčni vijak.

Razne novice.

Kako se deli pravica v Bosni. Sarajevski list »Pravica« donša to-le značilno zgodbo o oblastnosti državljanov 1. klase, to je tistim, ki pripadajo vladnim strankam ter lahko vse počenajo z revnim turškim seljatom. Več Turkov se vozi z vlakom v vagonu III. razreda proti Sarajevu, vsak jemlje iz svoje torbe prigrizke: kruh, meso in drugo, da se založi po daljšem potovanju. Kar naenkrat vstopi na neki postaji novih 18 lav — 6 lovecv Srbov in 12 lovskih psov. Vagon je bil naenkrat natlačen in potniki Turki niso mogli svoje čerjere povziti ali spraviti, ker so jim lačni lovski psi la mah vse iztrgali iz rok. Gospodarji, lovci so se pri tem na ves glas smejali, eden od Turkov se je pa razjezil in začel na glas zmerjati: Ko dospe vlak v Sarajevo skoči eden do Srbov ven, privede s seboj policaje, ki odnesejo s seboj zmerjavčega Turka. Zaprli so ga in drugi dan obsodili na 10 dinarjev globe in še posebej na 10 dinarjev za kolkovanje obsodbe in na štiri dinarje — za prenočišče v zaporu. Siromašni Turek je

zmerjal požrešne pse in nesramne lovce, policijska obsodba pa pravi, da je hvalil turškega vojskovodjo Kemal pašo ter tako žalil državo.

Sneg v Srbiji in Črni gori. V delih Srbije, zlasti okrog Črke je že koncem pretečenega tedna začel padati snega na gosto in na debelo okrog Kolašina v Črni gori je pa zapadel sneg že 15. t. m. Črni gori preti z ranim snegom velika nevarnost lakote, ker bo še to malo prometa, kar ga je ob slabih cestah in slabih varnostnih razmerah, ustavljeno. Vedno so prosili za stopniki prebivalstva vlado, naj vendar oskrbi nujno potrebnega živeža za zimo, vlada se pa ni zmenila in je k večjemu kaj obljubila. Sedaj bo sneg preprečil pozno izpolnitev starih obljub, vlada se bo izgovarjala na sneg in bedni narod lahko umira od lakote.

Tujci na Švicarskem. Ker je število tujcev, ki so se zatekli iz raznih razlogov v svobodno in moderno Švicarstvo že tako narastlo, da je naštetih nad tri milijone 880 tisoč prebivalci že 405.000 tujih podanikov, je odredila švicarska zvezna vlada, da se mora do konca leta vpisati 12000 priseljencev v švicarsko državljanstvo in sicer 5000 oseb prisilnim potom, 7000 pa na podlagi lastne želje in prošnje. Prisilno se vpisejo med švicarske državljane vsi otroci tujcev, ki so na švicarskem rojeni in imajo švicarke za matere.

Bajeslavna gostija. Listi iz Vojvodine javljajo, da se je na ženitvi nekega visokega bogataškega sina v Vojvodini v vasi Temerin gostilo in pirovalo, kakor se sliši samo še po pesmih in pripovedkah iz starih časov. Ženinov oče, visoki veljak je povabil na gostijo 172 gostov. Gostili so se dva dni in pojedli so 100 kg teletine, 200 kokoši, 10 velikih »pajcekov«, 100 tort, 50 potic, 60 velikih belih kruhov, 200 kg raznega sočivja, sadja in zelenjave, popili so pa okrog 1500 litrov vina in toliko kave, da so jo semleli in skuhalo nad 50 kg.

Žrtve potresa v južno ameriški republiki Chile. V »Gospodarju« smo zadnjič poročali o strašnem potresu, ki je divjal po obmorskih mestih republike Chile. Sedaj so ugotovili, da znaša število vsled potresa smrtnih žrtev 1860, a to brez onih, kateri so bili zasuti in ki so izgubili svoje življenje v morskih valovih. Vsled potresa porušenih hiš je ostalo 35.000 oseb brez strehe.

NOVE KNJIGE!

V zalogi Cirilove tiskarne v Mariboru so ravnokar izšle sledeče nove knjige:

1. Moj stric in moj župnik. Povest. Prevedena iz francoščine. Povest je zelo mična. Knjiga bo posameznikom in društvom dobrodošla. Res, pozdraviti je idejo Cirilove tiskarne, da izdaja v prevodu dobre povesti iz tujih slovstev, ker so v zadnjem času leposlovne knjige na Slovenskem že zelo redke. Cena broširani knjigi je 4 din., kar je za sedanje razmere zelo malo. Po pošti poslana stane 4.70 din.

2. Srečne hiše je naslov drugega zvezka knjižnice presv. Srca. Knjižica govori o sreči tistih družin, ki se posvetijo božjemu Srcu Jezusovemu. Nadalje opisuje delovanje sv. Mateja iz družbe Srca Jezusovega za posvetitev družin. Končno obsega krasne nagovore ob posvetitvi družin. Knjižica je lična, lepa, prikupljiva in bodo častilci božjega Srca gotovo radi segali po nji. — Stane pa s poštino vred din. 1.30. Naroči se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Nov koledarček za leto 1923 in sicer v žepni obliki je izdala Cirilova tiskarna v Mariboru. Cena v platno vezanih koledarčkov je brez poštine 3 din., s poštino vred pa din. 3.25. Koledarček je zelo ličen.

Družinska pratika za leto 1923 se dobi v Cirilovi tiskarni v drobni razprodaji po din. 3.—.

Koledarček Jugoslov. kmetijske zveze je izšel. Z razpošiljanjem prične tajništvo SLS v Mariboru za mariborsko okrožje prihodnje dni. Opozarjamo na koledarček in njegovo vsebino somišljenike s prošnjo, da skrbijo za razpečevanje. Dobi se v Cirilovi tiskarni in stane din. 7.—, s poštino pa din. 7.50.

Slabost? Slabo spanje? Nervoznost? Nevešelj do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštino 3 dvojnat ali 1 specijalna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specijalnih steklenic 208 dinarjev in 5 odstot. doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatr 341, Hrvatsko.

Dvogovor. Tonček, kje pa kupuješ štofe in blachevino, ker imaš zmiraj tako lepe obleke? — Ja, mo, (ubi tovariš, mu odgovori Janko, v Celju pri Ivanu Mastnak, Kralja Petra cesta 15; tam dobiš vse bolj poceni, prav dobro blago in dobro mero. 9056 (5-1)

Dobro uro imeti, je želja vsakega človeka, ker vsak ve, kako je neugodno, ako se ne ve nikdar pravega časa. Znanostna trdka ur H. SUTTNER, LJUBLJANA, št. 992, Slovenije, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka njena ura ima natančen in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro, je siguran, da poseduje najboljši stroj, ter si pribrani s tem jezo in popravilo. Krasen cenik trdke Suttner vsebuje še veliko izbiri tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin.

Na vprašanja brez priloženih znamk za odgovor ne odgovarja. **Upravništvo.**

Stavbeni in žagani les

prvovrstne kakovosti se rabi v velikih množinah. Ponudbe sprejema upravništvo. 931 2-2

! Znižane cene !

Blago za moške in ženske obleke, sukno, hlače, volneno blago, barhent, moire in pisane raznovrstne tiskovine, belo in rujavo platno, zimsko perilo, robci i. t. d. Usnje, podplati, kakor tudi raznovrstno špecerij, blago

vse po znižani ceni pri Gospodarski zadrugi

Klanjšek & Penič, Maribor, Vetrinjska ul. 9
3-4 954

Zimsko perilo klobuke dežne plašče

čevlje, dokolenice (gamaše), copate, nogavice, rokavice, kravate, odeje, različno modno in galantsko blago najboljše vrste, najceneje nudi

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Iščem zdravega pekovaškega

vajenta. Tri in polletna, učna doba z vso oskrbo tudi obleko in obuvalo. Miloš Zavodnik, pek. mojster v Guštanju, Mežiška dolina. 970 2-3

Več hlapcev sprejme graščina na Sp. štajerskem proti dobri plači. Poaudbe pod »Zanesljivost« na upravo lista. 3-3 960

Cepljene trte

različnih najbolj priporočljivih vrst cepljene na podlagi Rip. Portalis, vkoreninjenih divjakov in belo vkoreninjenih trte »šmarinac« za prodajo. Pri vprašanjih je treba priložiti znamko za odgovor. Naročite že sedaj, da spomladi ne boste brez trt, ko bo čas sajenja. Cena nizka, po dogovoru Alojzij Grabar, pos. in trtnar, Zagorci, p. Juršinci pri Ptuj. 4-4 892-4

ZAKAJ?

Zato, ker je velikansko množin sukna, platna, parhenta in hlače, prešla iz inozemskih tovarov ter prodaja po čudovito nizkih cenah veletrgovina R. Stermeck, Celje 300. Cenik s 1000 slikami zastoji

Radi dviganja dinarja so cene padle in se znižale za

10% — 20% pri vsem blagu. **J. TRPIN** 950 Maribor, Glavni trg 17.

Visokodebelna

sadna drevesa

jablane, hruške, marelice in breskve (tudi prtilkavci) se dobe Ruška cesta 15. 5-5 917

Učenci za livarno zvonov iz dobre družine, se ob enem nauči livanja kovin, sprejme Livarno zvonov v Mariboru. 2-3 994

Cepljene trte

od vseh najbolj priporočljivih vrst na jamčeno čistih le ameriških podlagah ter dobro vkoreninjenih in zarašene je za dobiti pri I. štaj. trtoreski zadruzi p. Juršinci pri Ptuj. Ne zamudite jih pravočasno naročiti, ker spomladi bodo gotovo zmanjkale, kakor je bilo to že več let. Konkurenca pri blagu je nemogoča. 2-9 8

Cepljene trte, različnih vrst na podlagi »rip. Portalis« in tudi vkoreninjene bele šmarince prodaja Franc Zelenko, posestnik in trtnar, Rucmanci, S. Tomaž pri Ormožu. Cena po dogovoru. Za odgovor priložite znamke. 5-915

Mesarji, gostilničarji pozor!

LED

Podpisano podjetje izdeluje 5 različnih načrtov za gradbe umetnih ledenic v katerih se letno stali 15% ledu. — Cene enemu načrtu 100 Din., vseh 5 skupaj pa 400 Din. Naročila za načrte ledenic pošljite na

Dragotin Korošec slavenik 2-7 965

Rečica ob Paki.

Seno, slamo drva, premog,

lito, krompir, sadje in druge letelne pridelke kupuje in prodaja **OSET ANDREJ, MARIBOR** Aleksandrova cesta 57, tel. 88.

200 kron na dan

lahko vsak zasluži doma v svojem kraju. Kdor hoče ta zaslužek, naj pošlje v pismu svoj natančni naslov ter znamko za odgovor. **JOSIP BATIČ, Litija 31.** 10-7 869

Amerikanski SINGER

šivalni stroji dobivajo se edino le v naši lastni novi prodajalni v

Mariboru, Šolska ul. 2 kakor tudi

Singer igle 7-8 854
Singer olje

Singer sukanec
Singernadomestni deli i. t. d.

Singer šivalni stroji za rodbinske kakor za vse obrtniške svrhe.

Prodaja na mesečno odplačilo (24 mesecev).

Lastna mehanična delavnica za popravilo vseh sistemov šivalnih strojev. Zastopstvo v vseh večjih mestih.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., New-York Maribor, Šolska ulica 2.

Poljedelci!

Fižol

črešnjevci (Wachtibohnen Coco)

kupi vsako množino in plača najvišje cene

trdka Hmeljakin drug

Maribor, Slomškov trg 6,

6-839

Posteljninò,
kaker: modroce,
vloške in zofe
se bom potrudil najtrpežnejše
izdelovati
Ivan Jazbec, tapetar
Celje. Delavnica v Gaberjih,
stranska ulica od kino.
5-5 918

PINTER & LENARD

Veletrgovina z železnino

v MARIBORU, Aleksandrova c. 32-34

priporoča za jesensko sezono bogato izbero peči vseh vrst, štedilnikov
ter vseh njih sestavin in potrebščin.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/I. Telefon 311. Brzjavlj.: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split,
Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost s Svepčo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico
v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 80.000.000 —, vloge nad K 350.000.000.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na
knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen predajalec srečk državne razredne loterije.

Sadjerejci, vinogradniki, poljedelci in vrtarji!

Zahtevajte brezplačni seznam in popis najzanesljivejših sredstev za po-
končavanje mrčesa i. t. d. na sadnem drevju, škodljivcev na poljih in
vrtovih, nadalje peronospora in snetljivost pri žitu. 5-5 884

Ljubljanska komercialna družba
Ljubljana 3, Bleiweisova cesta 18.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4½% oziroma do 5½%

od dneva vloge do dneva dviga. — Posojila daje na vknjižbo,
poroštvo in zástavo. — Otvarja trgoške kredite pod zelo
ugodnimi pogoji.

Jadranska banka-Beograd

DELNIŠKA GLAVNICA: 60.000.000 DINARJEV
REZERVA: 30.000.000 DINARJEV

Podružnice:

Bled, Jesenice, Prevalje, Cavtat, Korčula, Sarajevo, Celje,
Kotor, Split, Dubrovnik, Kranj, Šibenik, Hercegnovi Ljub-
ljana, Tržič, Jelsa, Maribor, Zagreb, Metković

AMERIKANSKI ODDELEK

Naslov za brzjave: JADRANSKA

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar
FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82,
New-York City
BANCO JUGOSLAVIO DE CHILE, Valparaiso, Antofa-
gasta, Punta Arenas, Puerto Natalos, Provenir

Kje se kupi po ??
znižanih cenah ??

pri tvrdki

Ivan Mastnak
Celje, Kralja Petra c. 15

Prepričajte se da kupite od 20. oktobra 1922,
po zelo znižanih cenah vsake vrste sukna
za površnike in obleke, lepo volneno
blago za dame, hlačvino, tiska-
nino (blaudruck), cefir, bar-
hent, krojaške potrebščine, izde-
lane površnike, obleke i. t. d. za go-
spode in dečke. Brez konkurence!

Somišljeniki, čitajte naše lista

Fotograf A. KIESER

Maribor, Gregorčičeva ulica šte. 20
ob gornji Gosposki ulici

se priporoča pri porokah, primicijah,
družinah in društvenih prireditvah.

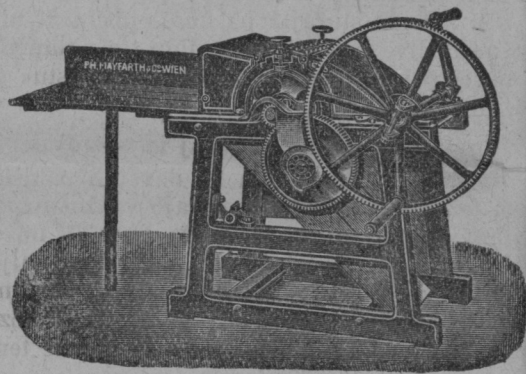
Stroškov se ne zaračuna, cene kakor v mestu.

Največji in najstarejši atelje v mestu.

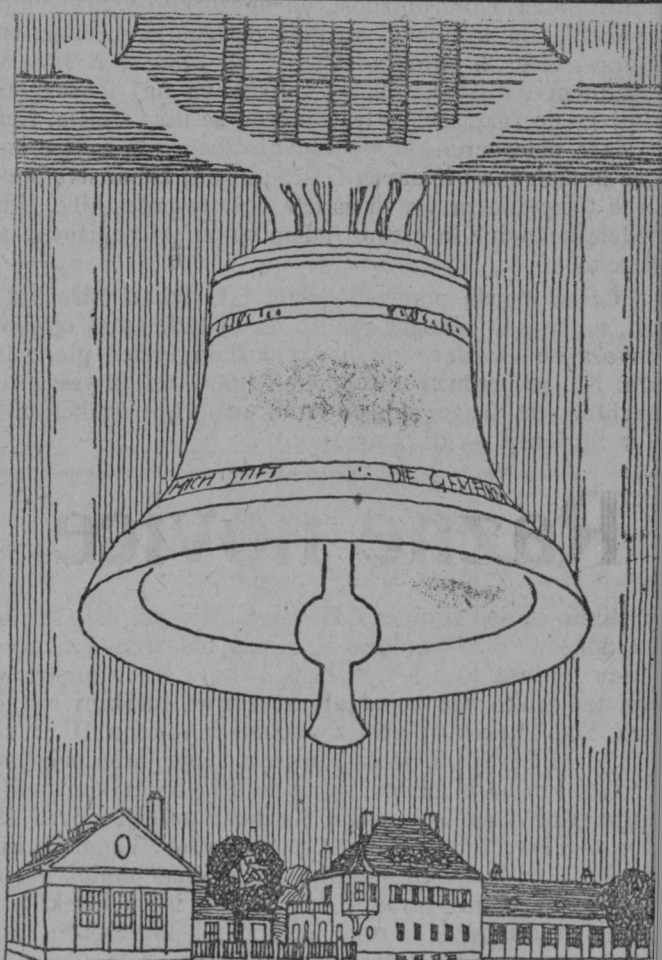
Kdor si hoče oskrbeti

vsakovrstne poljedelske stroje in priprave
kakor: vitle, mlatilnice, žitne čistilne mline,
trierje ali odbiralnike, slamoreznice za ročni
ter pogon na vitel, sadne in grozdne mline,
stiskalnice, reporeznice, drobilne mline za
izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne rob-
karje, sesalke in pocinkane cevi, gnojnične
črpalke, Sackove pluge, kosilne stroje,
dvorezne koruzne sejalne stroje, okopalnike
in osipalnice, izborni pocinkane brzoparil-
nike v velikosti 50 do 120 l, brzoparilne
lonce in slamorezne nože i. t. d. naj se obrne
zaupno na znano domačo tvrdko

Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45,
nasproti glav. kol.

Na mariborski obrtni razstavi l. 1922 odlikovana z zlato kolajno
(osnovana od JOH. DENZEL okoli leta 1800.)
LIVARNA ZVONOV IN KOVIN, MARIBOR.
Z različno sestavo glasov vsake velikosti. Mogočen, lep in čist glas.
Jamči se za muzikalično ujemanje novih zvonov z starimi ostalimi zvonovi.
Največji v Jugoslaviji dosedaj vili zvon z 2700 kg za župno cerkev v Konjicah.
Mnogo pripoznanj!
Nizke cene!
Na zahtevo proračun in vsako nadaljnje pojasnilo brezplačno!
Nova zgradba v Mariboru, Matherjeva ulica z najmodernejšimi pripravami: kakor tudi
pečni z novimi sistemi, laboratorij za drobnovid (mikroskop in kemični razkroj kovine.

LIVARNA ZVONOV, MARIBOR.
INŽ. J. & H. BÜHL